

DOBA seniorů

č. 10 / XIV. ROČNÍK ŘÍJEN 2018 18 Kč

Cena v předplatném 16 Kč

04

100 LET REPUBLIKY

Jak první republika změnila život seniorů

08

DS VZPOMÍNKA

Profesor Jan Solich, jeden ze zakladatelů sjednoceného seniorského hnutí

20

SERIÁL

Legendární mýdlo s jelenem se prodává i ve 21. století

JIŘÍ ŠTĚDRŮ

ŽIJEME V POKLIDU A KAŽDÝ DEN
DOMA HRAJEME SCRABBLE

16

09

DS REPORTÁŽ

Oslavy letošního Mezinárodního dne seniorů odstarovaly!
V Olomouci se potřetí volila Babička roku!

VÁŽENÍ A MILÍ SENIŘI,

předchozí dvě vydání byla poněkud atypická, reagovali jsme ale na aktuální události, a tak se nedostalo na některé vaše oblíbené rubriky. Z vašich dopisů bylo patrné, že toto rozhodnutí chápete, za což vám velmi děkuji. Někteří z vás psali, že jim chyběly vzpomínky pamětníků na srpnovou okupaci a spílali nám, že jsme toto výročí opomenuli. Není to pravda. Faktem ale je, že u těchto událostí, o nichž předpokládáme, že se jim bude věnovat většina sdělovacích prostředků, hledáme jiný úhel pohledu. Nechceme být stejní jako ostatní. Ti, co časopisy četli pečlivě, jistě zaznamenali fotopříběh Černý den v našich dějinách, který se srpnové okupaci věnoval, a navíc se nám podařilo získat unikátní, do té doby nepublikované snímky. Stejně tomu bylo i v případě výročí mnichovské zrády. A nejinak je tomu v dnešním vydání, kde si připomeneme 100 let existence Československa. Toto výročí se

už od počátku roku zmiňuje v televizi, s blížícím se 28. říjnem jej probírá stále více novin i časopisů ze všech úhlů pohledu. Dalo nám dost práce vymyslet, jak bychom měli pojmut toto výročí, abychom neopakovali to, co si přečtete nebo uslyšíte jinde. Po delším přemýšlení nás napadlo podívat se na vznik republiky z pohledu života seniorů krátce po jejím vzniku. Jak se tehdy žilo seniorům? Jak to bylo s jejich penzemi?

Jak jsem předeslala, v dnešním vydání se opět vrátíme k běžnému řazení stran, najdete v něm tedy všechny poradny, stejně jako seriál o českých unikátech a vynálezech a nechybí ani tribuna čtenářů.

Příjemnou zábavu u říjnového čísla přeje

Lenka Desatová

OBSAH

03 DS AKTUÁLNĚ

- 03 Slovo předsedy Rady seniorů ke komunálním volbám
- 08 Do voleb jdou i naše Horoměřice

04 DS TÉMA

- 04 Výročí 100 let Československa – důchodci v první republice

08 Z RS ČR

- 08 Jednání s ministrem kultury

09 DS VZPOMÍNKA

- 09 Odešel profesor Solich, jeden ze zakladatelů sjednoceného seniorského hnutí

10 DS REPORTÁŽ

- 10 Babička Olomouckého kraje 2018

21 DS PŘEDPLATNÉ

31 ADRESÁŘ PORADEN RS ČR V KRAJÍCH

12 ZE ŽIVOTA KRAJŮ

- 12 Krajské sportovní hry seniorů v Bílovci
- 12 Rada seniorů Jihočeského kraje na výstavě Země živitelka
- 12 Plzeňáci přivítali seniory z Řezna
- 13 Výjezdní zasedání krajské Rady seniorů Zlínského kraje

- 13 Úspěšní sportovci u hejtmanů
- 13 Olomoučtí sportovci zvítězili i v Polsku

14 TIPY NA VÝLETY

16 ROZHOVOR MĚSÍCE

- 16 Jiří Štědroň

20 SERIÁL

- 20 32. díl – Jelen doskočil až do 21. století

22 BEZ ČEKÁRNY

- 22 Právní poradenství
- 23 Bytové poradenství
- 24 Kosmetika
- 25 Veterinární poradna
- 26 Zdraví
- 27 Finance

28 SOUTĚŽE

- 28 Sudoku
- 28 Básnička
- 29 Křížovka

30 TRIBUNA ČTENÁŘŮ

- 30 Dopisy

SLOVO PŘEDSEDY RS ČR KE KOMUNÁLNÍM VOLBÁM

2018

VÁŽENÉ SENIORKY, VÁŽENÍ SENIOŘI,

je to téměř měsíc, co začaly platit 75% slevy v železniční a v autobusové dopravě. Jde o velkou věc, která ale má alternativu také na městské a obecní úrovni. Ano, o dalších seniorských benefitech rozhodneme 5. a 6. října při komunálních volbách. A nejenom o nich. Říjnové komunální volby rozhodnou o výstavbě seniorského bydlení, která je silně zanedbána, rozhodovat se bude o dalším rozvoji terénních sociálních služeb, o kvalitní lékařské péči v městských nemocnicích, o další výstavbě městských domovů pro seniory, kterých je stále málo, a v neposlední řadě rozhodnou volby také o rozvoji a podpoře městských klubů důchodců i městských Rad seniorů při organizování volnočasových, vzdělávacích, sportovních a turistických aktivit.

OD KANDIDUJÍCÍCH POLITICKÝCH STRAN A HNUTÍ RADA SENIORŮ ČESKÉ REPUBLIKY POŽADUJE:

- ▶ **Finanční dostupnost nájmu v městských nájemních bytech pro osamocené seniorky a seniory.**
- ▶ **Výstavbu městských malometrážních bytů a bytů s pečovatelskou službou pro seniorskou populaci.**
- ▶ **Městskou hromadnou dopravu zdarma pro osoby starší 70 let a alespoň 75% slevy pro osoby starší 65 let.**
- ▶ **50% až 70% seniorské slevy v městské kultuře, vzdělávání, v městských bazénech, lázních a zoologických zahradách.**
- ▶ **Podporu a rozvoj „senior taxi“ se slevou dopravních tarifů.**
- ▶ **Rozvoj bezplatných poraden pro seniorskou populaci.**
- ▶ **Důstojné oslavy Mezinárodního dne seniorů v každém městě a obci.**

Seniorskou volební podporu kandidujícím politickým stranám a hnutím doporučujeme důsledně a uvážlivě vybírat podle výše uvedených požadavků. Buďte obezřetní a nevolte nikoho z těch, kteří sliby už jednou či vícekrát dali a potom je nesplnili. Řada z nich skrývá svoji nedůvěryhodnost v jiných nebo nově

založených politických stranách a hnutích.

Podle rozhodnutí 3. sjezdu a červencového Kolegia Rady seniorů ČR vstupujeme do říjnových komunálních voleb aktivně. Podpořte prosím v Mostě Aloise Malého, místopředsedu Rady seniorů ČR a předsedu krajské Rady seniorů Ústeckého kraje, v Jívové u Olomouce Milenu Hesovou, předsedkyni krajské Rady seniorů Olomouckého kraje, v Hradci Králové Janu Fröhlichovou, vedoucí bytových poraden pro Královéhradecký a Pardubický kraj, v Ostravě Milana Fabiána, bývalého předsedu krajské Rady seniorů Moravskoslezského kraje, a v Plzni Stanislava Tyšera, předsedu městské Rady seniorů. Všechny osobně znám a vím, že jde o zkušené a odpovědné funkcionáře, kteří pro společnost a seniorskou populaci již mnoho vykonali.

VÁŽENÉ SENIORKY, VÁŽENÍ SENIOŘI,

u příležitosti oslav Mezinárodního dne seniorů 2018 bych rád poděkoval každému z 2 415 000 příjemců starobních penzí za pomoc rodině a společnosti. Mám velkou radost z toho, že Rada seniorů ČR prosadila historicky nebývalé benefity. Přeji vám pevné zdraví, úctu, důstojný a spokojený život. Současně ale naléhavě vyzývám k osobní účasti a odpovědnosti při říjnových volbách! Věřím, že svoji občanskou povinnost splníte.

S pokorou a úctou

Zdeněk Pernes,
předseda Rady seniorů ČR

PRVNÍ REPUBLIKA ZMĚNILA ŽIVOT SENIORŮ

Letos si připomínáme 100. výročí vzniku Československé republiky. Je to téma, které se nyní probírá z nejrůznějších úhlů. Dlouho jsme přemýšleli, jakým způsobem toto výročí pojmout. Nechtěli jsme přicházet s fakty a popisy, o nichž jsme se domnívali, že jich budou plná média. Chtěli jsme prostě být jiní. A protože jsme časopisem pro seniory, rozhodli jsme se nakonec podívat se na výročí právě z jejich hlediska.

Pojďme se společně podívat na to, jak vznik nového státu ovlivnil život tehdejší starší generace a jaké změny přinesl pro její postavení ve společnosti.

JAK TO BYLO S DŮCHODY

Československo vzniklo na troskách rakousko-uherské monarchie. I když i ona byla pod tlakem rostoucího dělnického hnutí po vzoru Bismarckova Německa nucena na konci 19. století zavést některé sociální zákony, mezi které patřilo povinné dělnické úrazové a nemocenské pojištění, zajištění na stáří mezi nimi chybělo...

Na důchod v dunajské monarchii měli nárok pouze státní úředníci a jejich rodinní příslušníci. Jen pro ně byly v letech 1771 a 1781 vydány tzv. penzijní normály, zakládající nárok na penze pro vdovy a sirotky po zaměstnancích, kteří „věrně sloužili“, a druhý pro zaměstnance, kteří se alespoň po deseti letech uspokojivé služby stali neschopnými práce. Není divu, že navzdory dlouhým čekacím dobám a ubohým mzdám byl o místa ve státní správě mimořádný zájem a o jedno kancelářské místo se rvalo až 50 praktikantů. Bylo totiž jedinou možností, jak se dočkat zajištění ve stáří.

V roce 1909 se vedle státních úředníků prvních penzí dočkali i někteří tzv. pracující hlavou, tedy výše postavení duševně pracující zaměstnanci. V roce 1914 byl sice ve vídeňském parlamentu

předložen návrh zákona na invalidní a dělnickou starobní penzi, do pádu monarchie však nebyl přijat.

A tak až na zmíněné výjimky neexistovala pro starší lidi žádná zákonem stanovená hranice, která by říkala, že v 60, 65 nebo 70 letech mohou vystoupit z pracovního procesu a odejít na zajištěný odpočinek. Pracovali tak doslova až do úmru. Kdo už práce schopen nebyl, byl poslán na výměnek, čímž byl odkázán na podporu svých dětí. Ty byly ze zákona povinny starat se o svoje potřebné rodiče. Kdo děti neměl, nebo když nebyly schopny pomáhat, stal se předmětem veřejné péče o chudé. Staraly se o ni obce, ale žila hlavně z různých milodarů a znamenala zejména ve městech nuzné přežívání v chudobincích. Hlad a žebrání tam nebyly ničím výjimečným.

ZMĚNA JAKO SPOLEČNÉ DÍLO

I to bylo dědictví, které do vínku dostal nový stát. Na rozdíl od monarchie chtěl svým občanům dát více sociálních jistot a práv. Proto už v době, kdy se stále ještě potýkal s dozvuky světové války, zazněl v československém parlamentu v říjnu 1920 návrh, že je třeba přijmout zákony, které by řešily situaci nejenom váleč-

Do přijetí prvorepublikové reformy byl jedinou ochranou nemožoucích opuštěných seniorů před hladem pouze tzv. domovský list, který představoval právo na nerušený pobyt v obci a na chudinské zaopatření z její strany.

ných invalidů, vdov a sirotek, ale i starší generace. Své představy k tomu předložily všechny strany, které v něm byly zastoupeny. V mnohém se lišily. Proto byla debata už v březnu 1921 přerušena a Poslanecká sněmovna pověřila ministerstvo sociální péče, aby vytvořilo komisi, která pro politiky připraví odborné podklady. To se skutečně podařilo. Byla k tomu totiž společná vůle a členy komise byli lidé, jejichž odbornost v oblasti sociální péče nikdo nepochyboval. Komise intenzivně pracovala do května 1923. Dokument, který vypracovala, byl východiskem k obnovené politické diskusi. Ta si sice vyžádala dalších 18 měsíců, na konci však byla dohoda, kterou všichni považovali za společné dílo.

Dne 30. října 1924 tak mohl být po jednání v parlamentu vyhlášen zákon č. 221/1924 Sb. z a n. o pojištění zaměstnanců pro případ

OD 65 LET ZDARMA!

Nedopust'te, aby zápal plic pokazil vaše plány

**Chraňte se proti
pneumokokovému zápalu plic
očkovaním i na podzim!**

Požádejte svého lékaře o vakcínu proti pneumokokovým infekcím.

**1 dávka vakcíny Prevenar 13
přispívá k dlouhodobé ochraně
bez nutnosti přeočkování!**

Ve zvýšeném riziku onemocnění
jsou především pacienti s:

- chronickým onemocněním srdce,
- chronickým plicním onemocněním (astma, chronická obstrukční plicní nemoc),
- diabetem,
- nádorovým onemocněním,
- a dále kuřáci a lidé starší 65 let.

Prevenar 13

Pneumokoková polysacharidová konjugovaná vakcína (13valentní, adsorbovaná)

Prevenar 13 je registrovaný léčivý přípravek (vakcína proti pneumokokovým infekcím), jehož výdej je vázán na lékařský předpis. Přečtete si, prosím, pečlivě příbalovou informaci. Prevenar 13 neposkytuje 100% ochranu proti typům pneumokoka, které vakcína obsahuje, a nechrání před typy neobsaženými ve vakcíně ani jinými mikroorganismy, které způsobují zápal plic.

Pfizer PFE, spol. s r. o., Stroupežnického 17, 150 00 Praha 5
tel.: +420 283 004 111, www.pfizer.cz

Přesně k desátému výročí vzniku Československé republiky byly 28. 10. 1928 slavnostně otevřeny Masarykovy domovy v Praze-Krči. Jednalo se o jedno z nejmodernějších sociálních zařízení v Evropě. Jeho součástí bylo i 6 starobinců (každý 200 lůžek) a 1 ústav pro 100 seniorských manželských párů.

Součástí zařízení byla i kaple sv. Václava.

nemoci, invalidity a stáří. Jednalo se na tu dobu o velmi pokrokový právní předpis, který znamenal zásadní přelom v oblasti sociálního pojištění.

Zákon stavěl na zásadě, že invalidní a starobní pojištění tvoří jednotný rizikový a finanční celek, který je pouze organizačně spojen s jinak samostatným pojištěním nemocenským. Z dělnického invalidního a starobního pojištění se poskytovaly jednak důchody jako dávky se opětující, tak dávky jednorázové. Vedle dávek nárokových (obligatorních) byly některé dávky pouze dobrovolné. Základními dávkami byl důchod invalidní, který byl podmíněn ztrátou výdělečné schopnosti, jež odrážela více než dvě třetiny, a dále důchod starobní. Ačkoli střední délka života byla menší, nárok na starobní důchod vznikl v 65 letech pro muže i pro ženy a byl podmíněn uplynutím čekací doby, která byla stanovena na 150 příspěvkových týdnů. Nárok na starobní důchod měl pojištěnec, který po dovršení 65 let opustil zaměstnání nebo pokud jeho výdělek klesl alespoň na polovinu mzdy zdravého zaměstnance. Pro pozůstalé byl zaveden důchod vdovský a sirotčí. Z dávek jednorázových se poskytovalo odbytné, které za určitých okolností náleželo pozůstalým po pojištěnci nebo důchodci.

Pojištění se týkalo těch, kteří na území Československé republiky vykonávali práce nebo služby na základě pracovního, služebního nebo učňovského poměru a nevykonávali je příležitostně nebo jako vedlejší zaměstnání.

Všichni pojištěnci platili pojistné podle třídy (těch bylo 10), do které byli zařazeni na základě výše mzdy. Lidé v dané třídě platili jednotné pojistné a pobírali stejný důchod. Ty nebyly velké, ale odpomáhaly strachu před zcela nezajištěným stářím.

Minimální důchod činil po tříletém pojištění 1130 korun ročně. Nedosahoval tedy ani 95 korun měsíčně a po 10 až 20 letech

se pohyboval od 1800 do 2400 korun ročně, tj. od 150 do 200 korun měsíčně. Nejvyšší invalidní a starobní důchod byl stanoven na 5400 korun ročně, tj. 450 korun měsíčně. Prakticky na něj ale nikdo nedosáhl, protože podmínkou bylo nepřetržité pojištění v nejvyšší mzdové třídě po dobu 50 let a v každém roce alespoň 50 týdnů.

Celý systém sociálního pojištění byl založen na rovnováze mezi příjmy a výdaji. Polovinu předepsaných příspěvků platil zaměstnaný pojištěnec a polovinu zaměstnavatel, v některých částech sociálního pojištění (např. úrazové pojištění) nesli celé pojistné pouze zaměstnavatelé.

ODKAZ I PRO DNEŠEK

Na důchodový zákon z roku 1924 se dnes můžeme dívat různě. To, co bylo kdysi revoluční, je dnes v mnohém překonané. Ve své době však položil základy k sociálnímu státu a významnou měrou přispěl k posílení demokracie v Československu. I politický vývoj v sousedních zemích, kde se v důsledku sociálních problémů prosadila extrémní pravice, ukázal, jak prozíravý krok to byl. Zákon se tak stal jednou z nejvýznamnějších sociálních reforem československého zákonodárství mezi dvěma světovými válkami. Poučení z něho plyne i pro dnešek, kdy se kvůli stárnutí populace hovoří o potřebě nové důchodové reformy. Už samotným způsobem přijetí zákona nám naši předkové názorně předvedli, že když jde o věc, je třeba zapomenout na dílčí partajní zájmy a za pomoci odborníků se dát do společného díla. Jen to je záruka, že – jak jsme bohužel svědky – řadu let nezůstane jen u planých řečí a nezdařených pokusů, které zruší nová vláda. Jenom široká dohoda může zajistit, že se v této klíčové otázce pohneme konečně kupředu.

František Vonderka

Foto: archiv autora

Obyvatelé domova mohli pracovat i na zeleninových zahradách. V roce 1941 nechali němečtí okupanti domovy vyklidit a přeměnili je na lazaret pro svoje raněné od Stalingradu.

Na základě zákona z roku 1924 vznikla i Ústřední sociální pojišťovna, předchůdce dnešní ČSSZ.

DO VOLEB JDOU I NAŠE HOROMĚŘICE

Spolek nezávislých kandidátů Naše Horoměřice v obci Horoměřice Praha-západ vstupuje do komunálních voleb. Pokusí se o zvrat v obsazení zastupitelstva, které již léta ovládají členové ODS a TOP 09. Není již tajemstvím, že velká část obyvatel není spokojena s téměř nekontrolovanou zástavbou, nízkou kvalitou infrastruktury, neřešenými problémy s vodou a zejména pak s dopravní situací v obci, jejímž středem se valí každodenně tisíce automobilů, které narušují ekosystém obce. Selhává rovněž kontrola dodržování dopravních předpisů. Pokud nedojde k razantní změně, budoucnost se nejeví růžově. Obec se rozrůstá územně, přibývá počet obyvatel, ale zároveň roste i počet seniorů.

Členové a příznivci SNK Naše Horoměřice nabízejí ve svém programu zásadní změny. Kandidátku obsazují kvalitními, zkušenými, zodpovědnými osobami ze všech oblastí společenského života a nezapomněli ani na starší pokolení, které je v obci v síle kolem 20 až 25 procent. Řešení sociálních otázek se dotýkají jednotlivé programové body SNK a v případě získání nadpoloviční většiny zastupitelů budou bezesporu jedním z klíčových bodů, které budou prosazovat.

Jedním z těch, kteří budou usilovat o změny a posílení pozice seniorů v obci v rámci sociálního programu obce, je i člen RS ČR Miloslav Vajs, člen SNK Naše Ho-

roměřice. V rámci předvolebních akcí spolku se zúčastnil spolu s dalšími členy i manifestačního běhu kolem Horoměřic. Někteří členové zvolili pro tento účel jízdní kola.

Informace pro zájemce: najdete nás na www.nase-horomerice.cz.

Miloslav Vajs

Foto: autor

JEDNÁNÍ S MINISTREM KULTURY

S ministrem kultury doc. Mgr. Antonínem Staňkem, Ph.D., se sešli na pracovním jednání předseda Rady seniorů dr. Zdeněk Pernes a statutární místopředseda Ing. Milan Taraba. Ministra Staňka na jednání doprovodili náměstkyně JUDr. Kateřina Kalistová a náměstek ministra PhDr. Alois Mačák, MBA. Šlo o poměrně výjimečnou událost, protože s tímto ministerstvem Rada seniorů příliš často nejedná, nicméně je možné, že se to změní. Sám ministr během schůzky projevil chuť a připravenost navázat s Radou seniorů užší kontakty.

Předseda Zdeněk Pernes oslovil ministra s požadavkem, který zazněl na 3. sjezdu Rady seniorů ČR a je zakotven i ve Střednědobém programu na léta 2017–2021. Tím jsou seniorské benefity v kulturních institucích, které pod ministerstvo spadají. „Nejde jen o památky, ale také o výstavy, divadla, případně kina. Některé instituce slevy poskytují, jiné ne, slevy mají různou výši. My bychom rádi, aby byly sjednoceny,“ vysvětlil dr. Pernes. Ministr reagoval příslibem, že si nechá udělat analýzu a poté se pokusí najít přijatelné řešení.

Dále se jednalo o možnosti podpory seniorských folklorních souborů, tuto otázku otevřel Ing. Milan Taraba na základě své zkušenosti z pracovní návštěvy Slovenska.

Po necelé hodině bylo jednání ukončeno s tím, že schůzka by se měla konat pravidelně a častěji, než tomu bylo dosud.

Lenka Desatová

Foto: autorka

ODEŠEL JEDEN ZE ZAKLADATELŮ SJEDNOCENÉHO SENIORSKÉHO HNUTÍ – PROF. SOLICH

Emeritní profesor Univerzity Karlovy RNDr. PhMr. Jan Solich, CSc., patřil k těm, kteří netráví důchod u rodinného krbu. Aktivně pracoval ve prospěch seniorské populace, a to až do úctyhodných devadesáti let. Možná mu tolik nesloužily nohy, nepamatují si jej jinak než s hůlkou v pravé ruce, jak pomalu kráčí. Ale každá debata s ním byla zajímavá a velmi přínosná. Bylo zkrátka jasné, že hlava mu slouží dokonale. A nesloužila jen jemu.

Byl jedním z mužů, kteří stáli u zrodu Rady seniorů ČR. Pracoval v koordinačním výboru organizací důchodců a zdravotně postižených i v orgánech Rady seniorů ČR. Patřil k lidem, kteří zastávali názor, že senioři by měli být jednotní, pak bude jejich hlas více slyšet a bude možné pro seniory něco doopravdy udělat a prosadit. Sám stál v čele jedné z největších a nejstarších seniorských organizací – Svazů důchodců ČR, a to v letech 2004–2009.

Při každé příležitosti opakoval, že Rada seniorů ČR je vrcholová organizace seniorského hnutí, hnutí, která plní vůči nejstarší skupině obyvatelstva řadu úkolů. „Nejde jen o hájení zájmů, připomínky k zákonům, ale také skupině v běžném životě poradí,“ vysvětloval zaujatě. A v jeho případě nezůstalo jen u slov. Byl to právě profesor Jan Solich, kdo stál v roce 2005 u přípravy a posléze v roce 2006 u zrodu bezplatné poradny Rady seniorů v Hradci Králové pro seniory a dlouhých 12 let stál v jejím čele, radil a pomáhal potřebným. „Na základě zahraničních zkušeností, ověřených zejména po založení organizace Svazu důchodců ČR i u nás, založila RS ČR regionální poradny, a to na základě zásady Senioři radí seniorům. Jde o osvědčenou metodu – souznění generace, která staví na obdobných komunikačních systémech a vzájemném porozumění,“ napsal krátce po svých devadesátých narozeninách ve svém článku pro Dobu seniorů, v němž se ohlížel za svým dvanáctiletým působením

v bezplatné poradně v Hradci Králové. Text byl otištěn v březnovém vydání a najdete jej i na webových stránkách Rady seniorů ČR www.rscr.cz.

Na počátku září přišla do sídla Rady seniorů smutná zpráva – 2. září jedna z nejvýznamnějších osobností sjednoceného seniorského hnutí po dlouhé těžké nemoci zemřela. Bolestná ztráta je to nejen pro jeho rodinu, ale pro všechny, kdo pana profesora znali, a zcela jistě na něj vzpomínají i ti, kterým v nouzi pomohl cennou radou. Při-

pojeme se tímto ke všem, kteří vyjádřili jeho rodině hlubokou soustrast, a Vám, pane profesore, za Vaši práci velmi děkujeme!

Lenka Desatová

EXTRA INFO

31. května 2015 během oslav 10. výročí vzniku Rady seniorů ČR byl oceněn za svou činnost v seniorském hnutí.

OSLAVY MEZINÁRODNÍHO DNE SENIORŮ ODSTARTOVALA V OLOMOUCI **BABIČKA ROKU**

Oslavy Mezinárodního dne seniorů 2018 byly zahájeny již v září. Pomyslný startovní výstřel zazněl na olomouckém výstavišti Flora 18. 9. ve 13 hodin. To před tisícovku přítomných tanečním krokem předstoupil moderátor Václav Hron s předsedkyní krajské Rady seniorů Olomouckého kraje Milenou Hesovou a úvodní písní zahájili slavnostní odpoledne v hanácké metropoli.

Pro účastníky, kteří přicházeli na určené místo již od pravého poledne, byl připraven bohatý doprovodný program. Mohli si nechat změřit tlak, seznámit se se základy první pomoci, prohlédnout si výstavy seniorských prací i obrázky postižené dívky. Ty si mohli i koupit. Informační stánek tu mělo místní Age centrum, stejně jako cestovní kancelář pro seniory či senior pasy. A nechybělo ani občerstvení zdarma. Od otevření pavilonu A hrála příchodím k poslechu cimbálová muzika ze Šumperku. Sál se rychle plnil, senioři si pozpěvovali nebo obcházeli stánky, které lemovaly sál, a těšili se na vrchol odpoledne.

Tím byla v pořadí již třetí volba Babičky Olomouckého kraje. Ještě než na pódium nakráčelo dvanáct finalistek, zatančila na pódiu seniorská country skupina Báječný ženský z Ma-

jetína a na housle zahrála a zaspívala vnučka primáše cimbálovky. A pak už přišly dámy, které se nejprve publiku v krátkém rozhovoru s moderátorem představily a posléze předvedly svou volnou disciplínu. Než se k ní připravily, ovládla pódium skupina orientálních tanců Aiten Group. A pak už zase

hrály prim babičky a jejich volná disciplína. Recitovala se tvorba klasiků i vlastní, tančilo se, nechyběly scénky ani ukázky ručních prací, z nichž uchvátily zejména ručně vyrobené i zdobené hanácké kroje, k nimž navíc jedna ze soutěžících připojila i výklad.

Zatímco dvanáctka soutěžících

měla takřikajíc hotovo, diváci volili Babičku sympatie a porota se radila o Babičce roku, na pódiu se představily a byly dekorovány tři dámy ze soutěže Nejstarší babička. Vítězce Boženě Krňávkové je 95 let, druhé místo obsadila Božena Poštulková – 92 let a 3. místo patří devadesátileté Anastázii Maňové! Po babičkách ovládli pódium sportovci. Krajská Rada seniorů představila přítomným tým, který na III. mezinárodních sportovních hrách seniorů vybojoval 3. místo.

A pak už byl čas na slavnostní vyhlášení. Babičkou Olomouckého kraje i vítězkou divácké soutěže Babička

sympatie se stala Alena Várošová z Mohelnice. Stříbro si odvezla paní Věra Jahodová do Přerova a bronz získala paní Věra Pilečková z Horky nad Moravou. Vítězky převzaly korunky, šerpy, květiny a sponzorské dary z rukou prvního náměstka hejtmana Olomouckého kraje Mgr. Jiřího Zemánka a náměstka hejtmana Mgr. Františka Jury. Akce se konala pod záštitou hejtmana Olomouckého kraje Ladislava Oklešťka. „Ráda bych poděkovala jménem svým i celé krajské Rady seniorů všem sponzorům a partnerům a hlavně vedení Olomouckého kraje. Zasluhou silné podpory mohli

senioři důstojně a velkolepě oslavit svůj svátek, Mezinárodní den seniorů,“ nechala se slyšet vyčerpaná, ale spokojená předsedkyně krajské Rady Milena Hesová a dodala, že děkuje za důvěru i podporu. „Chtěla bych také poděkovat svému skvělému, nadšenému týmu, bez něhož by to také nešlo, takže milá krajská Rado seniorů Olomouckého kraje, děkuji vám všem za skvělou spolupráci, jsem ráda, že tu jste!“

Lenka Desatová

Foto: autorka

KRAJSKÉ SPORTOVNÍ HRY SENIORŮ V BÍLOVCI

Přes 180 seniorů se sjelo do Bílovce na 4. krajské sportovní hry seniorů, které uspořádala krajská Rada seniorů Moravskoslezského kraje za finanční podpory Moravskoslezského kraje a hostitelského Bílovce. Účastníky pozdravil náměstek hejtmana Jiřího Navrátila, starosta města Bílovce Pavel Mrva, Pavel Gluc, předseda krajské Rady seniorů Moravskoslezského kraje, a také ředitelka slovenské organizace AkSen – Aktivny senior Jarmila Staneková.

Poté se senioři pustili do zdolávání 11 disciplín. V rámci her se v kulturním domě souběžně konal šachový

turnaj a připraven byl i doprovodný program, kdy se senioři mohli podívat například na ukázky práce místních dobrovolných hasičů a něco z jejich činnosti si i vyzkoušet. Lákadlem byly návštěvy některých historických míst v Bílovci, a to zdarma.

Ceny nejlepším pak předávali Pavel Gluc společně se zástupci místní samosprávy – starostou Pavlem Mrvou a místostarostkami Sylvou Kováčkovou a Hanou Buriánovou.

Karel Moškoř

Foto: autor

RADA SENIORŮ JIHOČESKÉHO KRAJE NA VÝSTAVĚ ZEMĚ ŽIVITELKA

Na tradiční výstavě Země živitelka nechyběla ani Rada seniorů Jihočeského kraje. Během celé výstavy si její zástupci ve svém stánku povídali s přítomnými o činnosti Rady seniorů a vysvětlovali přednosti seniorpasů. Hostem na stánku pak byla Bc. Alena Bártíková z Ministerstva práce a sociálních věcí, která má v Jihočeském kraji na starost realizaci projektu Implementace politiky stárnutí na

krajskou úroveň. Dalšími hosty byly Gabriela Kušnířová z nadačního programu Českého rozhlasu Návštěvy Potmě a ředitelka této nadace Gabriela Drastichová, které informovaly o možnostech, jež nabízí projekt zdarma nejen nevidomým seniorům, ale celé široké veřejnosti.

Marie Nollová

Foto: autorka

PLZEŇÁCI PŘIVÍTALI SENIORY Z ŘEZNA

Mezi partnerskými městy Plzní a Řeznem panují přátelské vztahy, senioři z obou měst se pravidelně navštěvují. Tentokrát skupina seniorů z Řezna zavítala do Plzně. Ještě před příjezdem do města piva uvítal skupinu předseda Rady seniorů města Plzeň Stanislav Tyšer, který ji doprovodil na první zastávku jejich cesty do kláštera v Kladrubech. Po prohlídce pokračovali zahraniční hosté do Plzně, kde si po obědě pro-

hlédli střed města, nechyběl samozřejmě ani podrobný výklad. Poté si senioři povídali nejen o svých životech, ale také o seniorských organizacích. Závěr návštěvy byl věnován besedě při kávě za účasti předsedy Rady seniorů Plzeňského kraje Leoše Jochece.

Karel Knap

Foto: autor

VÝJEZDNÍ ZASEDÁNÍ KRAJSKÉ RADY SENIORŮ ZLÍNSKÉHO KRAJE

Desáté výročí své existence oslavila krajská Rada seniorů Zlínského kraje pracovně, a to na svém výjezdním zasedání, během něhož se hodnotila současná situace a problémy a plánovalo se také do budoucna. Během plavby na lodi Morava po Baťově kanále bylo dost času zavzpomínat i na úplné začátky krajské Rady. Že k lodi dovezl účastníky zasedání autovláček, nebyla náhoda. Jeho majitel je totiž již tři roky členem krajské Rady seniorů tohoto kraje.

Na zasedání bylo navíc pozváno družstvo žen Klubu seniorek Ratiboř, kterým předsedkyně krajské Rady Iva Pilková poděkovala za reprezentaci kraje na Mezinárodních sportovních hrách seniorů v Olomouci, odkud přivezly řadu medailí. Volnou zábavu pak zpestřila návštěva senátora Iva Valenty.

Iva Pilková

Foto: autorka

ÚSPĚŠNÍ SPORTOVCI U HEJTMANŮ

Sportovní tým Rady seniorů Plzeňského kraje kraluje Mezinárodním sportovním hrám seniorů. Letos si v Olomouci připsal již třetí vítězství v řadě! To ocenil i hejtmán Plzeňského kraje Josef Bernard, který celé seniorské družstvo pozval na setkání, kde všem poděkoval za reprezentaci kraje.

Také Moravskoslezský hejtmán Ivo Vodák ocenil 2. místo výběru kraje na III. mezinárodních sportovních hrách seniorů v Olomouci a celý úspěšný tým pozval na krátké setkání. Předseda krajské Rady seniorů Pavel Gluc představil hejtmánovi členy své reprezentace a zopakoval také dosažené výsledky. Hejtmán vyjádřil přání, aby seniorští sportovci v nastoupěném trendu pokračovali i v příštích letech. Zdůraznil také, že aktivní senioři mohou být zářným příkladem mládeži.

Karel Knap, Karel Moškoř

Foto: Karel Knap

OLOMOUČTÍ SPORTOVCI ZVÍTĚZILI I V POLSKU

Poté, co tým Olomouckého kraje vybojoval na III. mezinárodních sportovních hrách seniorů 3. místo, uspěl i v zahraničí. Dámy a pánové úspěšně reprezentovali Olomoucký kraj a Českou republiku i na seniorských hrách u našich sousedů. Na XXI. celosloven-

ských hrách získali pohár Nejúspěšnější organizace a na sportovní seniorské olympiádě v Polsku v Opolském vojvodství vybojovali prvenství.

Milena Hesová

TIPY NA ŘÍJEN

Kam byste měli vyrazit tentokrát? Třeba na dny otevřených dveří do železničního depozitáře, na výstavu mořských lastur nebo po stopách ražby mincí v jižních Čechách.

T. G. M. V LÁNECH

Až do 1. listopadu máte možnost u příležitosti 100. výročí vzniku Československé republiky navštívit výstavu, která prezentuje T. G. Masaryka jako prezidenta, jenž v Lánech mezi léty 1921 až 1937 pracoval, odpočíval a žil běžný rodinný život. Expozice předkládá návštěvníkům na sedmdesát archivních dokumentů včetně fotografií pocházejících převážně z Muzea T. G. Masaryka v Lánech, ať už to jsou prezidentova setkání s domácími či zahraničními politiky, umělci, s rodinou, nebo s občany Lán. Výstava je otevřená v palmovém skleníku v zámeckém parku v Lánech.

LASTURY SE PŘEDSTAVUJÍ V LÁDVI

O víkendu 20. a 21. října proběhne v pražském Kulturním domě Ládví XXIII. mezinárodní výstava lastur. Na výstavě budou k vidění mořské lastury i další mořské přírodniny pocházející z mělkých vod i z hlubin světových moří a oceánů. Návštěvníci si tak budou moci prohlédnout od domácích i zahraničních vystavovatelů tisíce rozličných lastur nejrůznějších velikostí, barev i tvarů včetně několika velmi vzácných hlubokomořských exponátů, a dokonce i několik zcela nově objevených druhů.

MINCOVÁNÍ V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

V historické budově českobudějovic-

kého Jihočeského muzea je v těchto dnech k vidění výstava věnující se historii ražby mincí v Českých Budějovicích a její souvislosti s dolováním stříbra v rudolfovském důlním revíru. V letech 1569–1611 fungovala v Českých Budějovicích královská mincovna. Nacházela se v dnešním dominikánském klášteře a razily se v ní oběžné stříbrné mince – zlatníky, krejčary a jejich díly. Stříbro dodávaly blízké rudolfovské doly. Českobudějovická mincovna razila kvalitní stříbrné mince 42 let, na začátku 17. století však začala produkce rudolfovských dolů slábnout a po zatopení štol byla těžba nakonec ukončena. Spolu s doly pak zanikla také mincovna. Na výstavě jsou k vidění také brakteáty z 2. poloviny 13. století, kdy se v Českých Budějovicích za vlády Přemysla Otakara II. pravděpodobně mince razily také.

KDYŽ LOSOSI TÁHLI VLTAVOU

Až do 20. století byl v našich vodách vidán losos atlantický (říkávalo se mu také losos labský). Jenže jeho populace bohužel v důsledku častého výlovu postupně slábla a po výstavbě bariér nakonec úplně zanikla. A tak se právě lososům v českých řekách věnuje expozice v Akváriu Orlik. Její součástí je navíc výstava unikátních fotografií, které

představují oblast Orlíku, když ještě nebyla přehrada vybudovaná. Můžete si tak prohlédnout místa, kde před rokem 1960 stály vesnice s kostely, mlýny, pily, hospodářskými a obytnými budovami a které tak kvůli výstavbě Orlické přehrady musely zaniknout. Výstava je otevřená do letošního 31. října.

ŽELEZNIČNÍ DEPOZITÁŘ LÁKÁ NÁVŠTĚVNÍKY

Ještě poslední měsíc máte možnost využít vždy od čtvrtka do neděle dnů otevřených dveří v chomutovském depozitáři Železničního muzea. Budete mít tak jedinečnou možnost navštívit běžně nepřístupné prostory, v nichž jsou uložena vystavovaná historická kolejová vozidla ze sbírky pražského Národního technického muzea. K vidění je na 100 kolejových vozidel několik rozchodů a typů, například historická parní lokomotiva z roku 1870, kolejový sněhový pluh z roku 1980, řada lokomotiv bývalých ČSD, salonní, osobní i motorové vozy, elektrické a motorové lokomotivy nebo historické drezíny. Velkému zájmu návštěvníků se těší parní lokomotiva Albatros 498.106, která v srpnu 1964 vytvořila dosud nepřekonaný rekord parních lokomotiv tehdejších Československých státních drah rychlostí 162 km/h. Pro návštěvníky jsou zajímavé také speciální salonní vozy, ať už je to například vyhlídkový salonní vůz Ústecko-teplické dráhy z roku 1900, nebo originální salonní vůz vyrobený v roce 1906 pro barona Adolpha Rothschilda.

Simona Lišková

Nechat se očkovat proti chřipce je tím nejlepším způsobem, jak ochránit sebe i svoji rodinu před riziky a možnými komplikacemi způsobenými chřipkou

**Chraňte sebe i své blízké před chřipkou.
Zeptejte se svého lékaře na očkování
proti chřipce.**

- **Poskytuje širší spektrum ochrany před chřipkou.**
- **Chrání vás i členy vaší rodiny již od 6 měsíců věku proti většímu počtu cirkulujících typů virů chřipky.**
- **Těží z 60leté zkušenosti společnosti Sanofi Pasteur na poli vakcín proti chřipce.**

Vaxigrip Tetra je lék k injekčnímu podání do svalu nebo pod kůži. Výdej je vázán na lékařský předpis. Před použitím si, prosím, pečlivě přečtěte příbalovou informaci a poraďte se s lékařem nebo lékárníkem. Přípravek je určen k prevenci chřipky u dospělých a dětí od 6 měsíců věku v souladu s oficiálním doporučením. Žádná vakcína nemusí plně ochránit všechny očkované osoby. Vybraným skupinám pacientů hrazen z veřejného zdravotního pojištění ve znění zákona 48/1997 Sb. Vakcinační akce č. j.: MZDR 51874/2017-1/OVZ.

SPCZ/VAXIO.18.08.0084

JIŘÍ ŠTĚDRŮŇ

ŽIJEME V POKLIDU A KAŽDÝ DEN DOMA HRAJEME SCRABBLE

Narodil se ve Vyškově a v loňském roce oslavil 75. narozeniny. Přestože si při vyslovení jeho jména většina z nás vzpomene především na jeho písničky, Jiří Štědroň vystudoval herectví na JAMU v Brně. Hraje, zpívá, skládá texty a vydal několik knih. Je členem divadla Semafor, kde vystupuje v mnoha rolích, především komických a záporných. Asi největší sympatie fanynek mu ale přinesla role veskrze kladná – princ z televizní pohádky Popelka z roku 1969.

PŘESTOŽE VÁS VĚTŠINA LIDÍ VNÍMÁ JAKO ZPĚVÁKA, VE SKUTEČNOSTI JSTE VYSTUDOVAL HERECTVÍ...

Nikdy jsem mezi zpíváním a hraním neviděl velký rozdíl. Herec, který zpívá, by měl zpívat aspoň snesitelně a zpěvák by měl uvěřitelně hrát. Dnes se oba obory propojují čím dál víc a navíc se kombinují ještě třeba s tancem nebo hrou na hudební nástroj. Nakonec ani nevíte, čím se interpret původně vyučil, a je to tak správně. Koneckonců smyslem té činnosti je pobavit platícího diváka. Studoval jsem na přelomu padesátých a šedesátých let na JAMU, a tam se tenkrát tenhle přístup pod názvem syntetické herectví zaváděl jako novinka. Vlastně mě mrzí, že se pořádně praktikuje až dnes a už si ho tolik neužívají.

CO TOMU ŘÍKALI VAŠI RODIČE A MĚL JSTE TALENT PO NĚKTERÉM Z NICH?

Z matčiny strany jsem byl od cesty k divadlu vehementně odrazován, skoro odstrašován. Dědeček byl klasický filolog, maminka právník, zato tatínek, jeho tatínek a čtyři bratři byli všichni muzikanti. Přestože se moji rodiče brzo rozešli a vyrůstal jsem u matky, prosadily se otcův vliv a geny.

VAŠIMI PRVNÍMI HERECKÝMI I PĚVECKÝMI POKUSY VÁS JAKO PARŤÁK PROVÁZEL Váš SPOLUŽÁK BORIS HYBNER. NA JAKÉ SVÉ DALŠÍ PARŤÁKY NA JEVIŠTI RÁD VZPOMÍNÁTE?

Těch, s nimiž jsem se na jevišti nebo před kamerou vídal a vídám raději než s jinými, byla za ta léta spousta. Čas je přinášel a bral, jak už to tak bývá. S Borkem Hybnerem jsme byli spolužáci z gymplu, na akademii jsme si na jevišti notovali s Láďou Frejem. Byly doby, kdy jsme byli nerozluční s Milanem Chladilem, Milanem Drobným nebo s Luďkem Nekudou. K něčemu jako jevištní parťáctví jsem měl naposledy nejbližší asi před deseti lety s o generaci mladším Vaškem Koptou. Ale vlastně se prodlírám životem spíš sám.

TELEVIZNÍ POPELKA, INSCENACE NATOČENÁ PŘED TĚMĚŘ PADESÁTI

LETY, NEBYLA JEDINOU POPELKOU VAŠEHO ŽIVOTA...

V nejrůznějších Popelkách hraju průběžně, lze říci, celý život. První Popelkou mi byla Markéta Zinnerová, později slavná spisovatelka, tehdy spolužačka z liberecké osmé třídy základky. Vedle prince jsem už v Popelce hrál krále, tatínka i vypravěče, a když vynechám macechu, vlastně mi už moc možností nezůstává.

BYL JSTE V MLÁDÍ OPRAVDU TAKOVOU ROMANTICKOU „DUŠÍ“ A SNÍLKEM, JAK SI VÁS MNOHÉ FANYNKY DÍKY VAŠEMU ÚSMĚVU I PODMANIVÉMU POHLEDU „ZÁŠKATULKOVALY“?

Není mi dáno se moc přetvařovat. Mám sice, pravda, už druhou manželku, ale ani ta výměna neproběhla extra dramaticky a hlavně už před mnoha lety. Žiju poměrně nudně a všedně. Naštěstí je tu divadlo. Jiří Suchý mě obsadil do celé řady velmi barvitých, komických rolí, většinou záporných, a proto krásných. A s tím si má romantická duše bohatě vystačí. Víím, že publikum miluje ty, kteří jsou tak trochu darebové a hazardéři i v civilu, ale já s tím už v šestasedmdesáti začínat nebudu.

ZPÍVAL JSTE S MNOHA KAPELAMI A HUDEBNÍMI SKUPINAMI, S KARLEM VLACHEM I VÁCLAVEM HYBŠEM. CO BYLO VAŠÍM PRVNÍM OPRAVDOVÝM HITEM A KDY ZAZNĚL?

Když mi pan kapelník Vlach přinesl Belindu, jednoduchou píseň na dva akordy, trvalo několik týdnů, než jsem se nechal k jejímu natočení přemluvit. Od té chvíle ovšem neminulo vystoupení, na němž bych nemusel tuto nádhernou odrhovačku do ochraptění opakovat. Třeba v Třebíči na náměstí. Dodnes to mám před očima. Dav tleská do rytmu a Chladil mě nenávidí...

KTERÁ Z VAŠICH PÍSNÍČEK MÁ NĚJAKÝ ZAJÍMAVÝ OSUD?

Těch písniček je hned patnáct a osud je to vlastně smutný. Celý život pro mne pracovali významní autoři a na stará kolena, před zhruba pěti lety, jsem se odvážně rozhodl, že se bez

nich obejdu. Sám jsem napsal melodie i texty, sám jsem písně nazpíval a sám je taky poslouchám. Lidi prý chtějí ty moje „starý pecky“, vysvětlil mi jeden rozhlasový činovník...

ŘÍKÁ SE, ŽE VŠECHNO ZLÉ JE PRO NĚCO DOBRÉ – NAŠEL BYSTE NĚCO DOBRÉHO I NA SVÉM TŘÍLETÉM ÚČINKOVÁNÍ SE SKUPINOU PLAMENY, KTERÉ VÁM PAK BYLO CELÝ ŽIVOT VYČÍTÁNO?

Nikdo si už nepamatuje, nebo spíš nechce pamatovat, jak jsme tehdy žili a kličkovali. Nemám chuť se o tom stále bavit – nikoho jsem v minulém režimu nezabil, ani neoloupil... Ale pravda je, že jsem na jednom z prvních vystoupení s tím spolkem potkal svou nynější ženu. Takže to k něčemu přece jen bylo.

V DEVADESÁTÝCH LETECH JSTE SE NA 10 LET ZE SVĚTA SHOWBYZNYSU VYTRATIL A ZKUSIL SVÉ ŠTĚSTÍ JINDE. JAK ÚSPĚŠNÝ JSTE BYL PODNIKATEL?

Jsem rád, že jsem si to taky vyzkoušel. Moc mi to nešlo, ale zato jsem přičichl k oborům, které jsem znal jen z doslechu. Marketing, reklama, PR, obchod s médií atd. Šel jsem do toho nadšeně, ale velmi brzy se projevila naše „specifika“ – závist, přizemnost, když jsem to zaznamenal, prchal jsem hned, jak to šlo.

K HERECKÉ PROFESI JSTE SE VRÁTIL PO MNOHA LETECH DÍKY SVÉMU KAMARÁDOVI, TEHDEJŠÍMU ŘEDITELI HUDEBNÍHO DIVADLA KARLÍN, LADISLAVU ŽUPANIČOVI. JAK TO TENKRÁT BYLO?

Šel jsem mu na sklonku minulého tisíciletí nabídnout spolupráci jako obchodní ředitel Pragokonzertu, a zatím ji nabídl on mně. Role nebyla velká, ale z Karlínského hudebního divadla tehdy před povodní bylo jen půl patra do Semaforu. A tam jsem v jedné šťastné chvíli šel zaskočit za kohosi nemocného a vlastně jsem už neodešel. Obě divadla mi vzala při povodních voda, semaforické angažmá mi nicméně zůstalo.

V SOUČASNÉ DOBĚ JSTE ČLEMEM DIVADLA SEMAFOR – S KÝM OBÝ-

► **VÁTE ŠATNU A V JAKÝCH PŘEDSTAVENÍCH VÁS MŮŽEME V NOVÉ SEZONĚ VIDĚT?**

Po povodních jsme se protloukali, jak se dalo, teprve v roce 2005 jsme se stěhovali do nového, do Dejvic. A já měl po desetiletích kočování poprvé v životě svou židli, zrcadlo a šuplík. Vytvořili jsme si s Koptou a Stejskalem ve slepé uličce před sprchami jakýsi „mistrovský“ koutek, a tam v jinak průchozí šatně, za častého burácení pračky, pro kterou se prý jinde prostě místo nenašlo, čelíme vnějším vlivům. Do nové sezony vyrazíme vybaveni tradičním a nesehlávajícím semaforem repertoárem, tedy Kyticí,

Začalo to Vestpocketkou, Prstenem pana Nibelunga, Čochtanjem a rozloučíme se bohužel s Nituškou a Pamelou. Prý se za ně chystá něco nového, ale zatím se tutlá, co. Naštěstí hostuju ještě v Ypsilonce, takže se zabavím.

SVŮJ VELMI PŘÍJEMNÝ A MELODICKÝ HLAS VYUŽÍVÁTE I PŘI TVORBĚ AUDIONAHRÁVEK – JAK OBTÍŽNÁ JE TO PRÁCE?

S vydavatelem Pavlem Sochou, který je původně muzikant, jsme navázali velice blízký pracovní vztah, jehož kořeny sahají až kamsi k začátku osmdesátých let, kdy jsme spolu jezdili s kapelou po zájezdech. V jeho

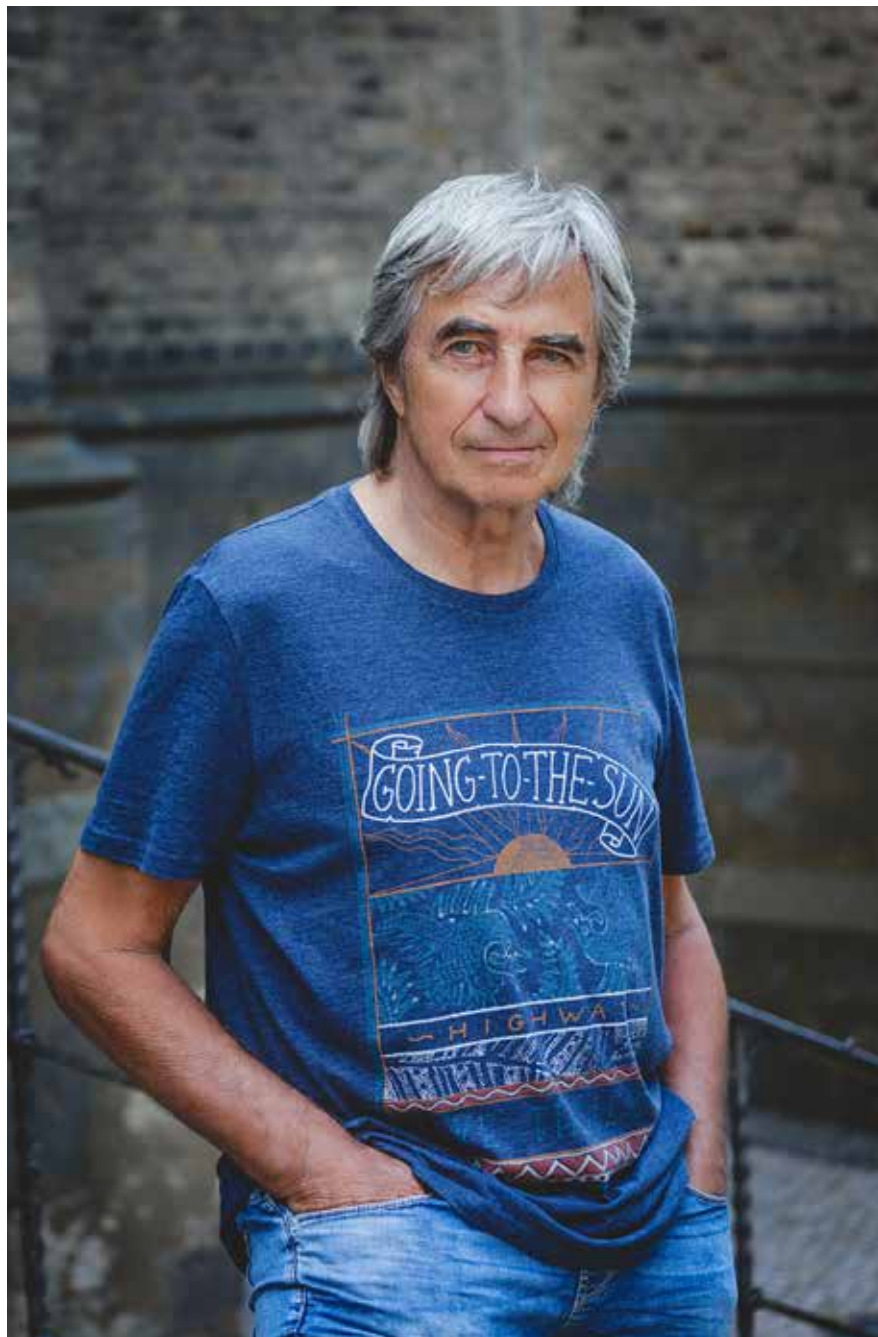
sklepším studiu jsme v posledních letech natočili kromě muziky i hodiny a hodiny české literární klasiky, Nerudu, Haška, Čecha, Máchu, Erbeny a další. Byl to jeho celkem velkorysý podnikatelský záměr, s nímž se pere dodnes, a jako spíkr v něm nefiguruji sám. Docela nás to chytlo, letos jsme vyrobili jedenáctihodinový Čapkův Krakatit a dokonce i dvě moje vlastní povídky. Čtu vždycky, kolik vydržím, hlasivky, oči, ani bystrá mysl nejsou ze železa a Pavel pak ještě další dlouhé chvíle tráví nad pultem při různých opravách a míchání. Teď už je u něj k dispozici maličká kukaň s mikrofonem, ale původně měl Pavel studio v podkroví pod plechovou, v létě krutě rozpálenou střechou, a tam bylo takové vedro, že jsem točil v plavkách.

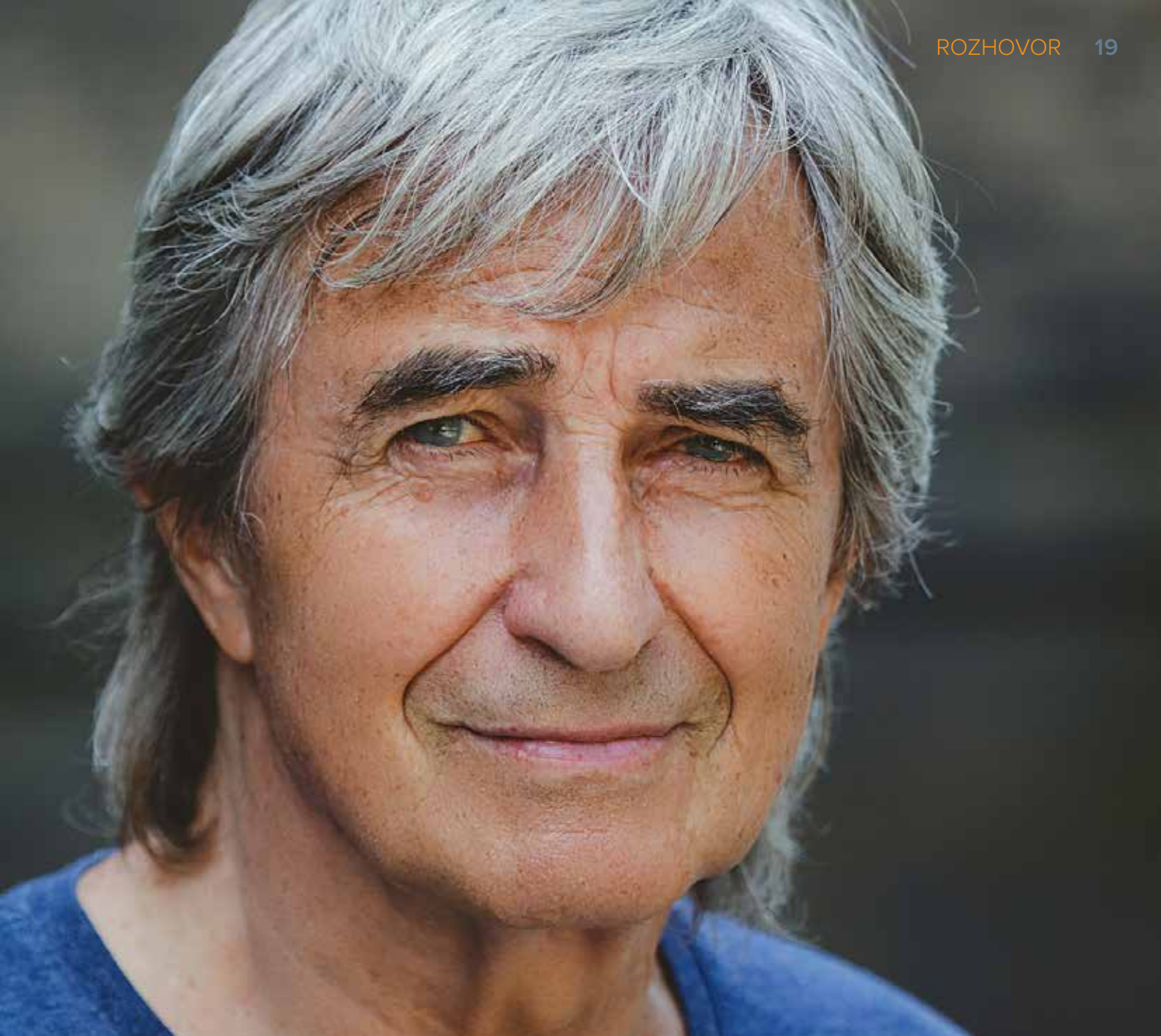
SKLÁDÁTE PÍŠŇOVÉ TEXTY I MELODIE, JSTE AUTOREM NĚKOLIKA POVÍDKOVÝCH KNIH Z PROSTŘEDÍ, KTERÉ DŮVĚRNĚ ZNÁTE. JSOU ZÁKLADEM POVÍDEK REÁLNĚ PŘÍBĚHY, NEBO JSOU DÍLEM VAŠÍ FANTAZIE?

Teď mi vychází už šestá knížka. A ptáte-li se, proč to dělám, nevím. Prostě to tak přišlo a povzbuzuje mne, že se vyskytnou i lidé, kterým se moje povídání zamlouvá. Píšu o tom, co znám, příběhy ze zákulisí, divadelního, muzikantského, ale i sportovního a módního. Jednou dokonce i kuchařského. Ale všechno jsou to ryzí a nefalšované fikce. Mně samotnému se nic extra zajímavého, vzrušujícího a napínavého neděje. Žijeme se ženou, zaplat bůh, v přiměřeném poklidu, děti už nám dávno odrostly. Nejméně dvakrát týdně, v létě spíš čtyřikrát pětikrát, si chodím plácnout tenis a popovídat u piva. Idyla.

VZPOMENETE SI, KDY JSTE BYL NA JEVIŠTI NEJŠŤASTNĚJŠÍ?

Příjemně mi bývá, když cítím, že mě lidi chtějí, že čekali, až přijdu, že se těší a jsou připraveni jít s sebou až do konce. Ale někdy je to jinak, a nastane boj. Jednou, už je to pár let, se mi stalo, že jsem nastoupil s kytarou do rozjuchaných vepřových hodů. Připadal jsem si jako nahý. Masné tváře, cinkání příborů, jen letmo koukli mým směrem. Nějak mi to tenkrát nedalo a vzpřičil jsem se. Postupně ►

- utichali, po pár písničkách přestávali mlaskat a Belindu už zpívali s sebou. Měl jsem ještě cestou domů výrazný pocit vnitřního uspokojení. Ale jestli jsem byl šťastný? Nevím. Štěstí, myslím, vypadá přece jen trochu jinak.

DOSTAL JSTE OD RODIČŮ NĚJAKOU RADU DO ŽIVOTA, KTERÉ SE SNAŽÍTE DRŽET DODNES?

Dědečka s babičkou, kteří mě vychovávali, jsem měl moc rád, a nenechám na ně dodnes dopustit. Jejich zásluhou jsem měl překrásné dětství. Byli mi láskyplnou jistotou, ochranným valem, ale to, co mi konkrétně říkali a jakými radami se mě snažili usměrnit, si nevybavuju. Zato nevlastní otec mi utkvěl v paměti radou, kterou se beze zbytku řídím. „Musíš krást

práci (on byl Moravák) očima!“ Mně se to v životě mockrát osvědčilo. Měl jsem to štěstí být třeba týden při tom, když zkoušel Gilbert Becaud, chodil jsem sledovat zkoušky pana Karlíka, Luboše Černíka nebo Honzy Kačera. Když se dala sehnat deska nebo video, chtěl jsem vždycky ty „live“. A myslím, že mi to dalo víc než kdovíjaká školení.

CHTĚL BYSTE NĚCO VZKÁZAT NAŠIM ČTENÁŘŮM – SENIORŮM?

Nic jim vzkazovat nechci. Oni vědí svoje...

Děkuji za rozhovor.

Text: Eva Procházková

Foto: Ondřej Kepka

EXTRA INFO

NEJZNÁMĚJŠÍ PÍSNĚ

- Belinda
- Barbara
- Butterfly
- Hele, Heleno
- Vám dal jsem srdce půl
- Guantanamo
- Vlaky
- Hledám tě dál
- Sedmikráska...

JELLEN DOSKOČIL AŽ DO 21. STOLETÍ

Tradiční jádrové mýdlo si hospodyňky oblíbily už v předminulém století ještě za doby Rakouska-Uherska. Svého času to dokonce bylo nejznámější a nejoblíbenější mýdlo ve střední Evropě. Jeho tradice s úspěchem trvá dodnes. A navíc je nabídka mýdla s jelenem ve znaku v současné době mnohem pestřejší.

„Čistota půl zdraví,“ hláška, která u nás po generace už tak nějak zdomácněla. Nejedná se však o žádné lidové rčení, nýbrž o jeden z reklamních sloganů, který se objevil na snad nejznámějším dochovaném plakátu na mýdlo s jelenem. Možná si na tu lehece nažloutlou mýdlovou kostku z dřívější doby ještě pamatujete. Jak by ne, vždyť nechyběla snad v žádné domácnosti. Není to ale proto, že by nabídka mýdel byla tehdy tak úzká, ale mýdlo s jelenem si dokázalo se špinavým prádlem skutečně velmi dobře poradit, navíc dobře pěnilo, bylo pevné, nedrolo se, a proto bylo toto univerzální prací mýdlo u hospodyněk tolik oblíbené.

NEJDŘÍV MASO, PAK MÝDLO

Jeho historie sahá až do poloviny roku 1848, kdy řezník, uzenář a sedlák Georg Schicht z Rynoltic nedaleko Liberce rozhodl svůj už beztak široký podnikatelský záběr rozšířit a získal povolení na výrobu mýdla. Začínal velice skromně, ve sklepě ve svém rodinném domě si založil menší výrobu mýdla. Vznikla tak rodinná mýdlárna, která zpočátku produkovala jen omezené množství výrobků. Konkurence byla v té době obrovská, malých mýdláren bylo poměrně dost. Schichtovo mýdlo šlo však rychle na odbyt a zájem

o něj stoupal. A tak se o pár let později jeho rodinná výroba přestěhovala do prostornějšího domu, kde se mohla výroba zněkolikanásobit a uspokojit tak víc zákazníků, kteří o mýdlo projevovali stále větší zájem. Mýdlo se vyrábělo z poměrně levných a dobře dostupných surovin a ani jeho prodejní cena nebyla vysoká. Zato jeho účinnost při praní prádla se osvědčila, takže byl o něj velký zájem.

V této době se otec rozhodl stále se rozvíjející a hlavně velmi úspěšnou firmu předat svým synům, z nichž největší podnikatelský talent prokázal Johann Schicht. Ten také stál v 80. letech 19. století u zrodu nového, modernějšího a prostornějšího výrobního závodu, který vyrostl v Ústí nad Labem na střekovském nábřeží. Tedy v místě, kde byla mnohem lepší dopravní dostupnost, po silnici, železnici i po vodě. Přísun surovin pro výrobu byl tak mnohem snazší a rychlejší a důležité bylo, že i zboží se z této části města mohlo dostat k zákazníkům mnohem rychleji. Podnik měl zároveň i jedno prvenství – jeho součástí byl nejvyšší komín v celém Rakousku-Uhersku. Nešlo však jen o mýdlárnu, v závodech se vyráběly také ztužené potravinářské tuky, svíčky, glycerin, ovocné šťávy nebo třeba vodní sklo. Schichtova rodi-

na byla podnikatelsky velmi činná, kromě tohoto podniku vlastnila třeba také elektrárny, doly, vodárnu, pilu nebo železniční vlečku.

V centru jejich zájmu však byla především výroba mýdla, roku 1891 si Johann Schicht nechal zaregistrovat mýdlo s jelenem. Proč má mýdlo ve znaku právě jelena ve skoku, se neví. Možná za to může záliba v lesích, které si Johann Schicht tolik oblíbil, a jeleni se objevovali i na jiných výrobcích ze Schichtových závodů. V roce 1906 byl Johann Schicht za zásluhy o průmyslový rozvoj monarchie jmenován císařským radou.

Po smrti Johanna Schichta 3. června 1907 převzal firmu jeho syn Heinrich. Firma nadále pro-

sperovala, nabídky se hrnuly také z dalších koutů Evropy, zákazníků už bylo kolem sta tisíc.

Schichtovi mysleli také na své zaměstnance, v továrně jich pracovalo kolem 3500. V případě potřeby mohli navštívit ordinaci závodního lékaře, nechyběly ani společenské prostory, kde mohli trávit svůj volný čas, samozřejmostí byla závodní jídelna a také mateřská škola, později pro ně přibyla bytová výstavba a rozšířila se i nabídka služeb.

SÁZKA NA REKLAMU SE VYPLATILA

Po skončení první světové války a následném zániku Rakouska-Uherska přišla firma v poměrně krátkém čase o velkou a významnou část trhu, proto vsadila v domácích podmínkách na tehdejší dobu masivní a dobře propracovanou reklamu. A tak v této době vznikala celá řada dosud známých plakátů věnovaných propagaci zejména mýdla s jelenem. Velkoplošná reklama se objevovala na štítech domů, na tehdy velmi oblíbených smaltovaných cedulích, velkých plakátech, nechyběla ani reklama v tisku. Z tohoto období také pochází dokonce i filmová reklama na mýdlo s jelenem. Schichtovy závody nezlomila ani hospodářská krize ve 30. letech minulého století. Během druhé světové války se kromě mýdla v závodě vyráběly také součásti zbraní.

V roce 1945 došlo k vyvlastnění závodu, o rok později pak k jeho znárodnění a vznikla známá Setuza – Severočeské tukové závody – která se stala součástí koncernu Tukových závodů. Schichtovi byli sudetští Němci, rozhodli se v tomto nelehkém období odejít do zahraničí.

PAUZA VE VÝROBĚ

Po roce 1989 byla Setuza zprivatizována. Mýdlo s jelenem se tu stále vyrábělo, jeho produkce se ale postupně snižovala, na nějaký čas se dokonce výroba přestěhovala mimo Ústí nad Labem. Roku 2005, když už se Setuze zdála likvidace odpa-

dů finančně příliš nákladná, byla produkce mýdla s jelenem ukončena. Jenže lidé se s jeho koncem neshodli, a protože byla po jádrovém mýdle neustále velká poptávka, už o rok později byla jeho výroba znovu obnovena.

V současné době se opět vyrábí mýdlo s jelenem pod značkou Schicht a k dostání není jen klasická kostka jádrového mýdla určená pro ruční praní (proti té dřívější je ta současná kostka mýdla o něco bělejší a je parfemovaná), ale také prací prášky, gely nebo aviváže s obsahem jádrového mýdla.

Simona Lišková

DOBA
seniorů

OBJEDNÁVKOVÝ KUPON

Roční předplatné 192 Kč / Cena za kus jen 16 Kč

Objednávací ☐

Předplatné formou dárku ☐

složenkou odeslat na adresu odesílatele objednávky

DOBU SENIORŮ objednáвам od čísla (včetně) ☐

ZPŮSOB PLATBY

☐ složenkou

☐ SIPO: spořovací č.

☐ fakturou: IČO/DIČ

☐ bank. převodem č.ú.

podpis:

jméno:

příjmení:

ulice:

číslo popisné:

město:

PSČ:

telefon:

e-mail:

Objednávkový kupon vystřihněte nebo okopírujte a zašlete na adresu Digital – ICT, s. r. o., Ve Žlíbku 1800/77, hala A7, Praha 9-Horní Počernice. Pokud budete objednávku posílat v obálce, připište pod adresu příjemce heslo „Předplatné Doby seniorů“. Obratem dostanete složenku, kterou předplatné uhradíte. Můžete využít i bankovní převod – peníze v takovém případě odešlete na konto, které je uvedeno na složence, a jako váš variabilní symbol (VS) uveďte ten, který rovněž najdete na složence. Pokud objednávejte předplatné úplně poprvé a neznáte číslo konta ani VS a chcete platit bezhotovostním převodem, zavolejte do zákaznického centra Digital ICT, s. r. o. (tel.: 234 092 851), kde vám potřebné údaje rádi sdělí. Dotázat se můžete i prostřednictvím e-mailu: dobaseniuru@predplatne.cz. Předplatným můžete udělat radost i svým blízkým či přátelům.

SLEVOVÝ PORTÁL – JAK SE NENECHAT NACHYTAT

Dobrý den, poradte mi prosím, jak mám postupovat. Dostal jsem od syna a jeho rodiny slevový kupon neboli voucher do lázní, který se musí využít v konkrétním termínu. V tomtéž termínu jsem měl již zaplacenou zahraniční dovolenou a dárek jsem tedy nemohl využít. Obrátil jsem se na slevový portál s tím, že chci poukaz vrátit a požadoval vrácení peněz. Bylo mi řečeno, že se mnou můj problém řešit nebudou, že jsou jen prodejci. Odkázali mě, že mám jednat s tím, kdo služby – lázeňský pobyt provozuje. Nechápu, o co jde, bylo by možné mi tuto problematiku trochu objasnit? Mám při těchto pobytech právo na reklamaci při nespokojenosti u pobytu?

E. S., Židlochovice

Nakupujete-li vy nebo někdo jiný pro vás prostřednictvím slevových portálů, je třeba si uvědomit, že jde o zcela jiný nákup, než když koupíte vámi uvedený lázeňský pobyt přímo u provozovatele lázní.

V tomto případě totiž neuzavíráte dvoustrannou smlouvu mezi sebou a provozovatelem slevového portálu, ale jde o smlouvu třístrannou.

CO TO ZNAMENÁ?

První stranou jste vy – spotřebitel, druhou stranou je provozovatel lázní, který službu poskytuje, třetí stranou je slevový portál – zprostředkovatel.

Od této třetí strany (slevového portálu jako zprostředkovatele) vám váš dárcce lázeňský pobyt jako dárek k narozeninám koupil.

Slevový portál ve vašem případě vystupoval pouze jako zprostředkovatel. Proto odmítl váš problém řešit.

Je však třeba upozornit, že tomu ve většině případů tak bývá. Ale přesto ne vždy! Někdy se můžeme setkat i s tím, že slevový portál sám prodává, tedy nabízí a vystupuje jako prodávající či poskytovatel služeb. V obou případech uzavírá spotřebitel smlouvu dvoustrannou.

Jde o dva zcela odlišné typy smluv. Jejich rozdílnost spočívá v odpovědnosti slevového portálu.

POZOR! Je tedy třeba před ná-

kupem provést průzkum vybraného slevového portálu a zjistit, kdo a jakou odpovědnost má a jak jsou spokojeni dřívější zákazníci. Od věci není najít si i informace o podvodných portálech.

Pokud jde o váš voucher, který měl omezenou platnost a lze ho uplatnit jen po určitou dobu. Jste-li dlouhodobě nebo v konkrétním termínu mimo ČR, nezbude vám nic jiného, než se pokusit poukaz prodat nebo darovat tomu, kdo ho může využít. Jinak vám lázeňský pobyt propadne!

CO TOMUTO PROBLÉMU ŘÍKÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA ČR?

V platné právní úpravě není uvedena možnost domoci se náhrady.

Ani soudy v těchto případech nerozhodují ve prospěch spotřebitele.

KDY MUSÍ POSKYTOVATEL VRÁTIT PENÍZE?

V úvahu by připadala možnost vrácení peněz pouze v případě, že by došlo k pochybení na straně podnikatele, který slevové kupony vydal.

Klasickým příkladem je, že podnikatel neváží své možnosti a vydá kupony na více služeb, než je schopen zajistit. To znamená, že spotřebitel de facto nemůže svůj poukaz v daném termínu využít z důvodu malé kapacity. K pochybení jednoznačně došlo na straně prodávajícího.

V tomto případě by spotřebitel měl právo na finanční vyrovnání.

REKLAMACE

Ptáte se na možnost reklamace. Pokud byste se lázeňského pobytu účastnil a byl s ním nespokojen, je třeba reklamovat ihned na místě. Požadujte sepsání protokolu o reklamaci, přečtěte si ho pozorně a v případě nesouhlasu s jeho obsahem protokol doplňte o své vyjádření. Pozor na zákonný termín a další náležitosti, které najdete na internetu.

Stejně tak odpovědnost za vadu platí na veškeré zboží nebo služby, ať se prodává ve slevě, nebo ne.

Pamatujte, že i při využití slev máte stejné nároky na kvalitní služby jako každý jiný zákazník! Poskytovatel není oprávněn mezi vámi a těmi, co slevu nevyužili, dělat sebemenší rozdíl.

Pokud se přesto setkáte při poskytování služeb s různými nešvary, reklamujte a nezapomeňte své zkušenosti předat jiným spotřebitelům i prostřednictvím hodnocení, recenze a varování dalších možných zákazníků, a to i využitím možnosti uvedení tzv. spotřebitelských zkušeností na stránkách různých sdružení či asociací na ochranu spotřebitelů.

JUDr. Zdeňka Vejvalková
odborný poradce RS ČR
poradna Brno

SPOR O VODNÉ MEZI CHATAŘI

Skupina vlastníků rekreačních chat se v minulosti před řadou let dohodla a pořídili si společnou vodovodní přípojku z městského vodovodu pitné vody až do chatové oblasti. V místě napojení přípojky je umístěn vodoměr a příslušná souprava uzavírací armatury a zpětné klapky. Od konce vodovodní přípojky jsou pak napojena potrubí do jednotlivých chat. V každé z chat je kromě uzávěru umístěn poměrový vodoměr. Chataři se tehdy dohodli, že faktury za spotřebu pitné vody bude hradit jeden z nich a ten pak provede rozúčtování mezi všechny chataře. Na základě této dohody tento chatař s dodavatelem pitné vody uzavřel smlouvu o dodávce pitné vody.

Spory nastaly, když se každým rokem náměr fakturačního vodoměru lišil od součtu náměrů poměrových vodoměrů. Většinou byl fakturační náměr vyšší. Mezi uživateli nastal problém, jednak proč se údaje liší, tedy kde je chyba, a jednak jak rozdíl rozúčtovat. Požádali bytového poradce Rady seniorů České republiky, aby jim problém pomohl vyřešit.

Poradce nejprve ověřil smlouvu mezi jedním z chatařů a dodavatelem pitné vody a také písemnou dohodu sepsanou mezi chataři o pořízení a užívání společné vodovodní přípojky. Její stavba byla tehdy místním stavebním úřadem řádně povolena a kolaudována. Také ověřil, zda je fakturační vodoměr pravidelně ověřován na přesnost, a shledal, že je každým pátým rokem dodavatelem pitné vody měněn bezplatně za nový. Požádal chataře, aby si sami navzájem ověřili místa, kde jsou instalována poměrová měřidla, zda někde nenaleznou netěsnost před vodoměry. To se sice ve dvou případech v minulosti stalo, ale v posledních třech letech po provedených opravách už ne. Chataři se domnívali, že netěsnost mohla vzniknout na společné vodovodní přípojce, ale ta je uložena hluboko v poli a hledání případné netěsnosti by stálo moc peněz. Také byl před čtyřmi roky proveden čerpací pokus za účasti technika dodavatelské firmy, kdy byly všechny uzávěry v chatách uzavřeny a fakturační vodoměr nevykázal po dobu několika hodin žádný náměr. Z toho všichni usoudili, že dříve hledat netěsnost na společné vodovodní přípojce nemá valný smysl.

Nezbylo než hledat vysvětlení, proč se náměry poměrových vodoměrů liší od náměru vodoměru fakturačního. Poradce chatařům vysvětlil, že jde ve skutečnosti o dvě soustavy měření, které se nemusí ve výsledcích shodnout. Příčin je celá řada. Každý z vodoměrů

má určitou nepřesnost, danou jednak třídou jeho přesnosti a zejména tím, že je dimenzován na jmenovitý průtok, který v chatách většinou docílen není, kdežto v plně rekreační sezoně může být docílen občas u vodoměru fakturačního. Nemá tak valný finanční smysl nechat poměrová měřidla pravidelně ověřovat na přesnost, i když to předpisy každých pět let požadují, protože ověření přesnosti na jmenovitý průtok stojí zhruba totéž jako nový vodoměr a nic v daném případě nevyřeší. Nepřesnost také může způsobit časový nesoulad mezi odečty vodoměrů, protože v okamžiku odečtu náměru fakturačního vodoměru nejsou všichni chataři v chatách a někteří z nich provádějí odečet po ukončení rekreační sezony, tedy předem. Časový rozdíl může být u některých i několik měsíců.

Důležité je, jak je velký rozdíl v náměrech obou systémů měření. V poměru k náměrům fakturačního vodoměru za poslední tři roky se pohyboval v rozmezí od 8 do 16 procent. To poradce považuje za přijatelný výsledek. Nezbylo než najít způsob, jak rozdíly většinou v neprospěch chatařů finančně vyřešit. Poradce zmínil dvě možnosti. Jednak přihlídnout jenom k odečtům poměrových měřidel, což znamená, že větší spotřebitel pitné vody doplatí víc a menší spotřebitel méně. Druhá možnost je rozdělit peníze navíc mezi všechny spotřebitele rovným dílem, přičemž základní rozpočítání podle náměrů poměrových vodoměrů zůstane zachováno. To znamená stejný doplatek pro větší spotřebitele vody a stejný doplatek u menších spotřebitelů. Protože v daném případě jsou ve spotřebě vody mezi chataři rozdíly až desetinásobné, bude rozhodovat názor všech, protože jinak než dohodou všech nelze řešení nalézt.

Jednomu z chatařů se podařilo nalézt zápis, že v minulosti se chataři již jednou

dohodli na druhém způsobu a ten byl také poslední tři roky použit a všemi akceptován. Poradce se chatařů otázal, zda jsou vážné důvody jejich názor nyní po třech letech změnit. Výsledek byl, že to, co bylo v minulosti dohodnuto, platí dál.

Podle poradce by určitou hypotetickou možností do budoucna bylo platnou smlouvu s dodavatelem pitné vody vypovědět a pokusit se navázat nové smlouvy mezi každým z chatařů a dodavatelem. Tím by se dosavadní způsob rozúčtování zrušil a každý chatař by za vodu platil podle náměru svého vodoměru, který by ztratil charakter vodoměru poměrového a stal by se vodoměrem fakturačním. Dnešní fakturační vodoměr na začátku vodovodní přípojky by ztratil smysl. Tím by se právně i fakticky posunulo předávací místo ze začátku společné vodovodní přípojky k uzávěru do každé z chat a odpovědnost za přípojku i napojení do chat by v plném rozsahu převzal dodavatel pitné vody. Toto řešení by sice bylo právně i finančně čisté, ale poradce vyslovil pochybnost, zda by toto dodavatel pitné vody vůbec akceptoval, protože by bylo v jeho neprospěch. Zrušit platnou smlouvu s dodavatelem pitné vody a ponechat na každém z chatařů, aby si smlouvu zajistil sám, také nejde, protože by mohli být bez vody všichni.

Co z této kauzy lze vyvodit obecně jako poučení. Každý společný stavební počín musí být promyšlen do všech důsledků. Z původních chatařů jsou dnes senioři, chaty užívají jejich potomci i noví vlastníci a původně uzavřené dohody nemusejí platit navždy. Co ale musí platit navždy, je uvážlivé počínání a slušnost a serióznost vlastníků chat při užívání díla jejich předků, což v daném případě zvítězilo.

Ing. Karel Hanauer
bytová poradna Rady seniorů
Praha

VÍTE, JAKÁ BARVA SE HODÍ K VAŠIM OČÍM?

Lícíte si každý den oči, ale máte pocit, že vámi zvolená barva stínů není úplně ta pravá? A co takhle přizpůsobit odstín barvě očí? Už dávno ale neplatí, že oční stíny by měly být ve stejném odstínu jako je duhovka. Líčení je v současnosti mnohem pestřejší, tak toho využijte a podívejte se na naše barevné tipy.

Výběr jednotlivých odstínů očních stínů je snad nekonečný a vybrat pro sebe ten správný nemusí být tak úplně jednoduché. Jenže právě správně zvoleným odstínem můžete oči více zvýraznit, potlačit případné známky únavy a celkově prozářit obličej. Proto je dobré vědět, které odstíny se hodí ke konkrétní barvě očí.

Čím světlejší je barva očí, tím světlejší stíny by se k nim měly používat. Naopak tmavší oči si mohou dovolit výraznější tmavší odstíny. V zásadě by oční stíny měly kontrastovat s barvou oční duhovky, můžete však také sáhnout po stejné barvě, jakou má vaše duhovka, jen by stíny neměly být příliš syté. Důležitá je také správná volba konzistence očních stínů – vyvarujte se používání pěnových a mastných stínů, protože ty pak ulpívají ve vráskách a zkazí celkový dojem z líčení. Naopak pudrové stíny, ať už tuhé, nebo sypké, se dobře nanášejí a líčení s nimi vydrží delší dobu. Pod obočí, na oční oblouk vždy aplikujte světlejší odstín (může být i s mírným leskem), který opticky rozevře pohled a oči budou působit výrazněji a veseleji. Optického zvětšení a prozáření očí také dosáhnete tím, že do vnitřního koutku oka vtuknete světlý stín (dobře se aplikuje pomocí bílé tužky na oči). Pokud jste zvyklá používat oční linky, volte nejčastěji hnědou nebo šedou barvu, černá působí příliš tvrdě a oči pak mohou působit zapadle a unaveně. Linku veďte co nejbližší ke kořínkům řas na horním víčku a zbytečně nepřesahujte za vnější okraj víčka. A pamatujte na to, že by tužka měla být vždy dobře ořezaná, protože tak s ní povedete linku mnohem jednodušeji a rychleji.

HNĚDÉ OČI

U této barvy očí je volba stínů vel-

mi pestrá. Dovolit si můžete odstíny hnědé od světlé po tmavší, béžové, modré, tmavší zelené nebo khaki. V případě oříškových očí to může být i tyrkysová nebo zelenomodrá. Čokoládově hnědým očím sluší tlumenější odstíny modré, zelené, případně hnědofialová. Zkusit můžete i světlejší růžovou. Oční linku vybírejte v kontrastu s očními stíny, může to být třeba zlatá nebo zelená, ale vždy tak, aby se stíny dobře ladila. Barvu svých očí v tomto případě podtrhnete ideálně černou nebo tmavě šedou řasenkou.

MODRÉ OČI

Působí často velmi výrazně a měly by také celému obličejí dominovat. K barvám, které modré oči ještě více zvýrazní, patří například světlejší hnědá nebo světle modrá, bronzová, béžová nebo světlejší šedá. V případě, že máte světle modré nebo modrozelené oči, vsadte na tmavší odstíny hnědé, zemité, nemusíte se bát ani světlých odstínů růžové, fialové nebo třeba meruňkové. Ideální je oční linka v hnědém či tmavě modrém odstínu, vhodné jsou i barvy kovových odstínů. K modrým očím se nejlépe hodí hnědá nebo šedá řasenska.

ZELENÉ OČI

Použít můžete různé odstíny zelené, šedé, švestkové, fialové nebo hnědé, k projasnění a optickému zvětšení očí pomohou tóny stříbrné. Sytost jednotlivých odstínů se odvíjí od barvy vaší duhovky – čím je sytější zelená, tím výraznější odstíny se nebojte na oční víčka použít. V případě zelenomodrých očí vám budou slušet bronzové nebo jemnější fialové odstíny. Tužka, s níž povedete oční linku, by měla být v odstínu šedé. Pokud máte oči ve světlejším odstínu, hodí se k nim spíše šedá nebo hnědá řasenska, k tmavým odstínům pak více řasenska černá.

ŠEDÉ OČI

Pokud jste majitelkou takových očí, máte pestrou volbu výběru stínů. Klidně používejte sytější odstíny, ať už tmavě modré v tónech námořnické modři, nebo třeba švestkové. Vyhýbat se nemusíte ani stínům zeleným nebo tyrkysovým, ale v tomto případě je vhodnější ubrat na intenzitě. Oční linku vybírejte v některém z výše uvedených odstínů, ale sáhnout můžete i po zlatavé nebo bronzové. Jako doplněk je pak ideální černá řasenska.

Simona Lišková

PODZIMNÍ PARAZIT ANEB SAMETKY ÚTOČÍ

Horké léto pomalu končí a vlády se ujímá podzim.

To je však období, kdy útočí i parazit sametka podzimní. A právě o té bude dnešní poradna.

Sametka podzimní neboli *Trombicula autumnalis* je sezonní parazit hostující nejen na zvířatech. Objevovat se začíná koncem léta a přetrvává až do prvního výraznějšího ochlazení. Sametky patří mezi roztoče, konkrétně mezi takzvané půdní roztoče. Dospělé samičky parazitů kladou svá vajíčka do půdy. Právě zemina pro ně představuje ideální živnou půdu díky vlhkému a zároveň teplému prostředí. Zhruba za 10 dní se z vajíček vylihnou šestinohé larvy. Typické je pro tyto larvy zářivě oranžové až cihlové zbarvení. Jakmile se jim naskytne příležitost, přelezou na tělo teplokrevného živočicha.

KDE JSOU NEJČASTĚJI

Sametky nejčastěji číhají na svého hostitele v trávě a keřích. Pomocí kusadel se přichytí k pokožce a následně ji naruší, až se dostanou do hlubších vrstev kůže. Pomocí slin rozkládají kožní tkáň a vzniklou tekutinu nasávají. Nasáváním sametka zvětšuje svůj objem těla a díky tomu dojde postupně i ke změně zbarvení. Jasně oranžová barva se změní ve žlutooranžovou. Jakmile se dostatečně nasatí, odpadne do půdy a tam se promění za 5–6 týdnů v osminohou nymfu a následně v dospělého roztoče. Nymfy i dospělci se živí rostlinnými tekutinami nebo parazitují na hmyzu.

PSI POSTIŽENÁ MÍSTA OLIZUJÍ A ŠKRÁBOU

Larvy sametek si nejraději vybírají tělní části, kde je pokožka měkká a citlivější. Nejčastější lokalitou bývá mezi prsty, podpaží, třísla a všechna další místa, kde se tvoří kožní řasy. Pokud je kůže napadena pouze menším počtem larviček, dají se snadno přehlédnout. V případě většího napadení

můžete v postižené oblasti pozorovat na kůži oranžové kolonie (vypadá to trochu jako oranžovožluté strupy). Ve všech případech larvičky vyvolávají silnou svědivost. Napadený pes je výrazně neklidný, postižená místa si intenzivně olizuje a škrábe. U citlivějších jedinců může dojít k vyvolání alergické reakce. Pozitivní zprávou je, že sametky na rozdíl od klíšťat nepřenášejí žádná onemocnění.

PREVENCE A OŠETŘENÍ

Nejlepší prevencí je pravidelná kontrola inkriminovaných míst na kůži po každé procházce s psem. Pokud někde objevíte sametky, je nutné je okamžitě mechanicky odstranit, v postižené oblasti zkrátit srst a použít neštípavou dezinfekci k ošetření podrážděné pokožky.

Sametky, jak bylo řečeno, nepřenášejí žádná onemocnění. Vážnější problémy však způsobuje zejména sekundární bakteriální infekce, která se rozvíjí vlivem intenzivního škrábání a olizování. Existují i antiparazitární přípravky, které proti těmto parazitům účinkují nejen preventivně, ale i jako doplněk mechanického odstranění larviček. Jedná se o přípravky,

které obsahují jako účinnou látku fipronil. Tyto přípravky budou vašeho pejska chránit i před opětovným napadením sametkami.

KDY MUSÍ ZASÁHNOUT VETERINÁŘ

Ne vždy jsou sametky objeveny včas a postačí pouze domácí ošetření. V případě vážnějšího napadení vašeho mazlíčka, vzniklé bakteriální infekce nebo alergické reakce je potřeba vyhledat pomoc veterinárního lékaře. Ten pejska odborně vyšetří, zhodnotí rozsah postižení a ošetří podle konkrétního stavu. A zejména vás vybaví léky na doma, aby se pejskovi ulevilo.

Je třeba si uvědomit, že sametky mohou napadnout i majitele. Zejména pokud se svým psem spí v posteli. Proto je potřeba v případě napadení vašeho pejska sametkami zkontrolovat i sebe, nejčastěji bývá postižena oblast třísel.

Poradnu připravujeme ve spolupráci s MVDr. Romanou Heřmánkovou z Animal Hope, s. r. o., Orebitská 636/10 130 00 Praha 3, tel.: 777 730 677 www.animal-hope.cz, facebook: www.facebook.com/AnimalHopePraha

CHŘIPKA A DIABETES

Nemocní s diabetem mají poruchu imunitního systému, která je řadí mezi rizikovou populaci pro vznik komplikací, častější hospitalizace i úmrtí na infekční onemocnění. U diabetiků je obranyschopnost těla snižena hlavně tam, kde pacient nemá svoji chorobu plně pod kontrolou. Jsou-li vyšší hladiny cukru v krvi (glykemie), je organismus náchylnější k infekci, jako například k chřipce.

Chřipka není jen pouhé nachlazení. Jedná se o vysoce nakažlivé infekční onemocnění, které se může projevit vysokou, prudce nastupující horečkou se zimnicí a třesavkou, únavou, suchým kašlem, rýmou, bolestí hlavy, bolestí kloubů a svalů a nechutenstvím. Zvláště komplikovaný průběh může mít postižení dolních dýchacích cest, které se projeví jako zápal plic. U některých jedinců, o to více u rizikových diabetiků, může mít právě toto postižení fatální následky.

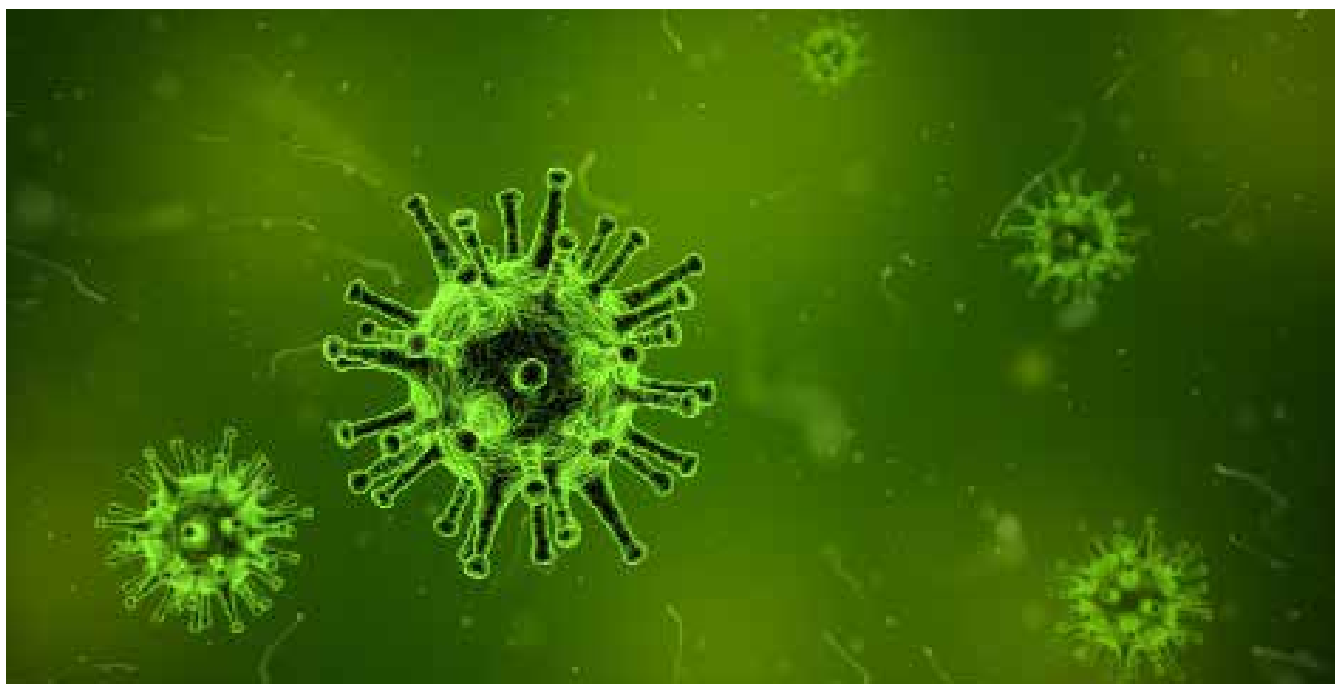
Komplikace přináší samotná chřipka, ruku v ruce pak rozkolísané hladiny glykemie, které se objeví u infekcí prakticky vždy. Zánětlivá reakce v organismu (podobně jako u psychického stresu) vyplaví hormony, které zvedají hladinu glykemie, kterou je mnohdy velmi těžké zkorigovat. Dekompenzovaný diabetes pak prodlužuje dobu uzdravování, chřipka zase zpětně zvedá

hladiny glykemie a kruh se uzavírá. Diabetik se musí stejně jako nemocný bez cukrovky postarat o chřipku, navíc ale i o diabetes. I když při chřipce pacient méně jí, bude pravděpodobně potřebovat posílit současnou antidiabetickou medikaci. V případě inzulínoterapie se dávky inzulínu zvedají. Nebuďte překvapeni, že se dávka zvedá i o 50 procent (při těžkém průběhu s hospitalizací až o 100 procent). Pokud pacient užívá tablety, je možné dávku upravit či na přechodnou dobu aplikovat inzulín. A to vždy po dohodě s lékařem.

Pro chřipku je velmi důležitá prevence. Je nutné udržovat dobrou metabolickou kompenzaci cukrovky (jak řečeno výše – dekompenzovaný diabetik je k infekci náchylnější) s tím, že cílové hodnoty vám určí lékař. Proti chřipce se můžete účinně chránit očkováním, a to co nejdříve, jakmile je v daném roce

k dispozici. Vzhledem k tomu, že virus chřipky se může každým rokem měnit, doporučuje se každoroční očkování vakcínou, jejíž složení odpovídá předpokládanému kmenu pro danou sezonu. Vakcína obsahuje usmrcené (inaktivované) formy viru, které nemohou způsobit chřipku, ale aktivují imunitní systém pro boj s živým virem chřipky. Po očkování si vaše tělo vyrobí protilátky proti viru chřipky. Při následném setkání s živým chřipkovým virem spustí imunitní systém rychlou obrannou reakci, která virus zneškodní. Proočkovanost diabetické populace je v ČR bohužel velmi nízká (celková proočkovanost v ČR je kolem 6 %, u rizikových pacientů se odhaduje kolem 20 %). Diabetik má na očkování nárok, je hrazeno z prostředků veřejného zdravotního pojištění.

MUDr. Denisa Janíčková Žďárská

HAVARIJNÍ POJIŠTĚNÍ

1. DÍL

V minulých článcích jsme se věnovali povinnému ručení a dnes začneme kapitolu o havarijním pojištění. V případě povinného ručení kryje pojištění škody, které vzniknou někomu jinému, tzv. třetí osobě. Co kryje havarijní pojištění?

Havarijní pojištění pokryje škodu, která vznikla na vašem vozidle, neboli škodu, která vznikla vám. Jestliže dojde ke kolizi s jiným vozidlem a vy jste viník, z povinného ručení je uhrazena škoda, která vznikla druhému účastníku nehody, ať je to škoda na vozidle, nebo na zdraví. Ale co vaše auto? Co škoda na vašem autu? V případě, že máte uzavřeno havarijní pojištění, můžete jej na tuto škodu uplatnit.

Havarijní pojištění se jmenuje příznačně, protože kryje škody z havárie na vašem vlastním vozidle. A je jedno, zda je tou havárií myšlen střet s jiným vozidlem při nehodě, nebo náraz do nějaké překážky, například při couvání, nebo střet se zvířetem, třeba srnou nebo divočákem. Z havarijního pojištění dále můžete uplatnit škodu vzniklou živelnými událostmi: nejčastější jsou škody z krupobití, rozbitá skla, pomlácená kapota. Havarijní pojištění slouží i k řešení škod vichřicí, kdy na auto spadne strom, větev nebo sousedova střecha. Možná vás teď napadlo – na co havarijní pojištění, když je to sousedova střecha, sousedův strom? Máte pravdu, že soused, stejně jako vy, za svůj majetek odpovídá, a pokud někomu způsobí škodu, bude ji muset uhradit. Ale kdo odpovídá za vichřici? Pokud sousedovi ulétne z domu nebo kůlny při vichřici střecha, pak za škodu neodpovídá, ledaže byste mu prokázali, že jeho střecha nebyla v pořádku. A věřte mi, že za práci právníka a znalce, které si na takové prokazování budete muset najmout, určitě zaplatíte víc než za havarijní pojištění. O tom, že dojde k nevratnému narušení sousedských vztahů, ani nemluví.

Havarijní pojištění dále pomáhá v situacích, kdy vám auto uplave při rozvodnění potoka nebo řeky, ane-

bo dojde k jeho zaplavení při prudkých deštích. Pokud máte uzavřeno havarijní pojištění, můžete v noci klidně spát, protože toto pojištění kryje i škody způsobené krádeží a vandalismem. Nenajdete ráno své auto tam, kde jste ho zaparkovali, nebo ho najdete, ale je nabourané nebo poškrábané, chybí mu světla, palubní deska nebo kola? Pak můžete škodu řešit z havarijního pojištění. Samozřejmě musíte zavolat policii a škodu nahlásit. Kdybyste havarijní pojištění neměli, pak byste se připojili k řízení proti pachateli. V takovýchto případech však policie většinou pachatele nedopadne, a pokud dopadne, jeho rejstřík je tak bohatý a seznam škod tak dlouhý, že žít v naději, že se od něj dočkáte odškodnění, je stejné jako myslet si, že vám se nikdy nemůže nic stát. Řešit takovou škodu z havarijního pojištění je jednodušší a rychlejší. To, jestli se pojišťovně následně podaří škodu vymoci na zjištěném pachateli, vás už trápit nemusí.

V havarijním pojištění si připojišťujete i asistenční služby pojišťovny, a to nejen pro případ havárie, ale i pro případy poruch

a jiných nenadálých událostí. Asistenční službu, kterou pojišťovny k havarijnímu pojištění nabízejí, nejvíc oceníte ve chvíli, kdy vyrazíte autem do zahraničí, i kdyby to bylo jen na Slovensko. Tři sta kilometrů za hranicemi praskne klínový řemen a auto je nepojízdné. Co teď? Zavoláte na asistenční službu, a ta už se o vše postará. Sežene odtah, který auto dopraví do nejbližšího servisu, vám zajistí ubytování nebo náhradní auto, případně zajistí i tlumočení. Asistenční služba dokáže také posoudit, zda bude levnější nechat auto odtáhnout zpět do Čech, nebo jej nechat opravit v cizině.

No řekněte, stojí to za ty nervy, být bez havarijního pojištění a stále přemýšlet, co budete dělat, když se něco stane?

Stranu připravuje:

Ing. Eva Gmentová, LL.M.

Specialista na vzdělávání v oblasti korporátního pojištění

E.G.I.
Education Grow Insurance

Radičova 2479/7, Praha 6, 169 00

+420 604 338 897

gmentova@eg-egi.cz,

eva.gmentova@seznam.cz

www.eg-egi.cz

SUDOKU

(Kdo nám napíše součet čísel z označených políček, má šanci na výhru)

	2				5			1
9			3		2		6	
8			7	1				9
	3		5					
						2		6
		7						
2	1				9		7	
		3				1		5
7		8			3		9	

VYHRÁLI S DOBOU SENIORŮ

Správné řešení tajenky ze zářijového vydání DS: **...ZŮSTAL A NECOURAL SE PO NÁVŠTĚVÁCH.**

Na výhry se mohou těšit: **Božena Kopečková z Dolních Kounic, Miluše Thüringová z Prahy 10, Milena Janoščíková z Prahy 4, Dagmar Klímová ze Zlivi a Karel Pinkas z Ostravy-Poruby.**

Dostanou ceny od sponzora naší velké křížovky, brněnského vydavatelství Markéta Křížovky. To vydává celkem 12 titulů křížovek, které zpříjemní váš den: Křížovky o ceny, Křížovky pro mladé i dospělé, Křížovky pro dobrou náladu, Křížovky pro chvíle pohody, Křížovky veselé pro mladé i dospělé, Křížovky zajímavosti, Veselé křížovky na cestu, Křížovky rozverně, Křížovky pro všechny, Osmisměrky, Křížovky veselé perličky, Křížovky anekdoty. Bližší popis obsahu našich křížovek najdete na našich webových stránkách **www.krizovky-marketa.cz**. Nabízíme zvýhodněné předplatné, s každým číslem jedno zdarma! Časopis získáte za nižší cenu + poštovné a balné. Předplatné může být i vhodným dárkem. Rádi vám poštou nebo e-mailem zašleme dárkový certifikát.

SUDOKU (13) vyhrává Žofie Kvasničková

Dostane od našeho sponzora vydavatelství Portál publikaci 99 her pro seniory.

Tajenku a řešení sudoku z dnešního čísla posílejte na adresu či mail redakce do **15. října 2018**. Pokud chcete soutěžit o výhru, nezapomeňte napsat korespondenční adresu, kam ji může sponzor křížovky poslat. Mailová adresa opravdu nestačí!

KRÁSNÉ RODNÉ MĚSTO IVANČICE

Ivančice, Ivančice, královské to město
ležící u tří řek – Oslavy, Jihlavy a Rokytne,
je v krásném údolí,
procházka okolo nich za srdíčko chytne.
Narodili se zde slavní malíři, vědci, herci i herečky,
obyvatelé jim nosí na hrob kytičky.
Epopej Alfonse Muchy, to byla vždy veliká sláva,
nebylo při zhlédnutí žádných slov,
jejím místem byl Moravský Krumlov.
A co naše sídliště?
Připomíná velké mraveniště.
Blízko stojí obchodní řetězec,
kde si koupí od A do Z každou věc.
Kopce Réna se chlubí rozhlednou,
návštěvníci si celé město odsud prohlédnou.
Mají městečko jak na dlani,
vidí, co v Ivančicích právě dělají.
Slavný herec Václav Menšík,
obdivujem jeho vzácný um,
na náměstí má krásné muzeum.
V Rybářské ulici stojí domeček,
kde vyrůstal jako malý chlapeček.
Velkou chloubou byla a je nemocnice,
léčí se zde místní, všichni z širokého okolí,
jak jim to čas či jízdní řád dovolí.
Všechny školy, školičky jsou na úrovni vzdělanosti
všem žákům k jejich spokojenosti.
Získávají mnoho rad i zkušeností
až do té krásné dospělosti.
Kostelíček – svatý Jakub
stojí na pěkném kopečku,
výhled na celé město, okolí
máme jako první na koberečku.
Poznáváte zde hodné, pracovité lidičky,
nebojí se zapojit své ručičky.
Jsou to rodáci – Vančáci,
je v nich mnoho ochoty i náklonnosti
i pevné vztah k svému rodišti,
odráží se to v každé práci,
holt – jsou to odborníci – kabrátky.
Labutě, kachny jsou říční chloubou,
v zimě zasaženy ptačí chorobou.
Vše se kladně vyřešilo, nás to na srdci potěšilo.
A co naše radnice?
Ta má hodně elánu,
své sliby plní dle daného plánu.
Plány své zúročí, i když na ně někdo útočí.
Naše krásné Ivančice, ať vzkvétají,
všem turistům, budeme přát,
jejich návštěvnost a spokojenost,
necháme u srdce zahřát.
V Ivančicích jsem se narodila,
založila rodinu,
nikdy bych je neopustila,
snad zde v štěstí dožiju.

Jana Procházková, Němčice

	EDÉM	UMĚLECKÝ SMĚR	JAZZOVÝ ZPĚV	JM. NORSK. ETNOGRAFA HEYERDALA	PROUDY kniž.	CHEM. ZN. ASTATU	OBLOHA	MODLA zdrob.	DŮVĚRNĚ OSLOVOVAT	M	PANENKOVY INIC.	LESKLÝ NÁTĚR	1	VÝROBEK
ZLIKVIDOVAT										EDISONOV Jméno				
2										GOLFOVÁ HŮL IN. HER. NEDOŠÍNSKÉ				
HUDEBNÍ SÍŇ						ZÁTOKA					KOCOUR nář. HUSARSKÝ KABÁTEC			
MŘÍŽOVÉ DVEŘE						CHEMICKÉ VLÁKNO						ŘÍM. 1001 SPOJKA		
						SADA				BOJOVÉ VOZIDLO NADĚJE ob.				
						JESTLI sloven.			HUDEBNÍ NÁSTROJ řidč. NULA					
						M SVĚTADÍL		ZÁLIBA řidč. OTÁČETI SE						SOUČÁSTI ĚT. OLEJŮ
						DRUH PALMY						CHEM. ZN. RADIA KRACH		
						ZN. PLYN. SPORÁKŮ					MUŽ TVRÝ BONBON			
Pomůžeš mi umýt nádobí? Nezlob se, nějak mě bolí hlava! To níc, ja jsem jenom zkoušela, jak jsi ochotný. Žertoval jsem samozřejmě, že bych ti pomohl. Já ti ...						TO rus.				JITRO ZANIKLÁ ŠACHOVÁ FIGURA				
						SPZ ROKYCAN OBYVATEL DOLINY			VÝSLEDEK DĚLENÍ LATINSKÝ PŘEKLAD BIBLE					
M	PROVAZ SE SMYČKOU	3	NEBÝTI LÍNÝ	MUŽSKÉ JMÉNO	DIVOČÁK sloven.							OSOBNÍ ZÁJMENO DRĚN		
MĚSÍC bás.					NÁPAD-NOST								UCHÁZE-TI	OBYVATEL RĚČIE
KONEC MODLITBY					DRUH KVĚTENSTVÍ VOLÁNÍ O PŘÍDAVEK					VÝZVA	ČAPKOV DÍLO VŘENÍ			
SLABIKA						OBYVATELÉ ILAVY ZNAČKA POČÍTAČŮ								
OJETÉ AUTO						TECHNICKÝ NEROST OBILNINA								
M	PAPOUŠEK	ČÁST OBLIČEJE PROHRA V ŠACHU				TOHLE NA KTERÉ MÍSTO			MUŽSKÉ JMÉNO AVŠAK					KÓD LIBYE
PŘÍTEL AMISE					PASTÝŘSKÁ PÍŠŤALA PŘEDLOŽKA						NÁSEP CHEM. ZN. SODÍKU			
RADA něm.					ČAPKOV Jméno					HUDEBNÍ ZNAČKY				
ČADSKÉ MĚSTO					VYDÁNÍ					SPZ PRAHA				ELANA RAT, ATI ADI, THOR SYLABA

V NAŠEM VYDAVATELSTVÍ VYCHÁZÍ 12 TITULŮ KŘÍŽOVEK, KTERÉ ZPŘÍJEMNÍ VÁŠ DEN
 Blížší popis obsahu našich křížovek najdete na našich webových stránkách www.krizovky-marketa.cz.

VÁŽENÍ,

nepřišla mi Doba seniorů č. 8, a tak jsem napsal na předplatné tuto reklamaci: Nepřišla mi Doba seniorů, nevím, kde je chyba, protože už je to letos podruhé. Ihned po odeslání mailu mi přišla tato odpověď: „Zpráva nedošla některým zamýšleným příjemcům – dobasenioru@predplatne.cz.– Neplatný příjemce.“ Jak tomu mám rozumět?

Pavel Socha

DOBŘÝ DEN,

před časem jsem si objednal časopis Doba seniorů jako předplatné s tím, že placení ročně bude přes moje SIPO. Mám doklad, že loni v měsíci srpnu platba odešla. Včera jsem dostal časopis, kde byla přiložena poštovní poukázka A. MOC mě to překvapilo a rozzlobilo. Bez mého souhlasu nemůžete měnit způsob platby. NIC nebudu platit, když je to vaše jasná chyba. Požaduji, abyste zajistili platbu přes moje SIPO. Pokud to nemůžete zajistit, tak končím s odběrem Doby seniorů. Pokud jste slušná společnost, tak byste se měli omluvit. Nemyslete si, že my staří lidé jsme blbí a necháme si vše líbit!

S pozdravem PONCZA –
senior pokročilého věku

Podobných dopisů přišlo na naši adresu v poslední době víc, se všemi jsme jejich situaci samozřejmě řešili, ale není jisté od věci vše vysvětlit. V průběhu léta došlo k nemilé události – společnost, která nám zajišťovala předplatné a rozesílku časopisu Doba seniorů, se ocitla v insolventci. Byli jsme o této skutečnosti vyrozuměni a museli jsme operativně najít náhradu. Obratem bylo třeba najít jinou společnost, která by tuto agendu převzala. A protože předplatitelů máme opravdu hodně, nepodařil se tento bleskový přesun bez určitých problémů, byť se všichni zúčastnění opravdu snažili.

Stalo se tedy, že časopis dorazil se zpožděním, pokud ale máme zprávy, nakonec byly všechny doručeny. Předplatné, které končilo v mezidobí, se nepodařilo vždy vyřešit úhradou SIPO, takže bylo nutné přikročit ke složenkám. Nicméně máme příslib nové společnosti, že i platba přes SIPO bude možná, a řešíme i nefunkční mailovou adresu dobasenioru@predplatne.cz.

Za potíže, které nastaly, se všem dotčeným omlouváme, bohužel ale nešlo o krok dlouhodobě plánovaný, který bychom mohli dobře připravit. Ocitli jsme se bez distributora ze dne na den a museli rychle jednat, abychom zachovali kontinuitu.

Děkujeme za pochopení.

Lenka Desatová

NENÍ OKUPACE JAKO OKUPACE

Jsem stár, zažil jsem dvě okupace.

V mládí, jako dítě školou povinné, jsem se příšerně bál okupace, kterou tu zavedla ve druhé světové válce velkoněmecká říše... Denně jsme sledovali na jedné vrátech vývěsky, na kterých Němci veřejnosti sdělovali, kolik bude zase popraveno partyzánů a těch spoluobčanů, kteří je schovávali. Obětí této okupace bylo vzpomínáno vždy při oslavách Dnů osvobození.

Bude zajímavé, kolik pozornosti budou věnovat naše média v příštím roce kulatému výročí této německé okupace.

Druhá okupace z roku 1968, kterou tak důkladně rozebíraly ze všech stran všechny sdělovací prostředky, mě zastihla toho 21. srpna v mém produktivním věku. Hodně pozornosti bylo celou dobu věnováno hlavně napadení země, pohybu tanků a nespočet komentářů k délce pobytu cizích vojsk na našem území... Jako pamětník tohoto období mohu konstatovat, že tehdejší veškerou situaci komentovali vesměs lidé mladšího věku a mnoho z nich v té době ještě na světě ani nebylo. Naši mladé generaci nikdo ani pořádně nevysvětlil důvody zahájení okupace.

Naše republika tehdy prožívala nebyvalou euforii z očekávání velkých změn v systému řízení země. Do čela vedení KSČ přichází Dubček se svojí ideou budovat socialismus s lidskou tváří. Mezi lidem se šíří výzva spisovatele Vaculíka Dva tisíce slov, na kterou reaguje i vedení KSČ, a je uvažováno o zrušení vedoucí úlohy KSČ v řízení stá-

tu. Naši tehdejší spojenci nás obvinili z kontrarevoluce a Brežněv nám poslal na pomoc vojáky, kterým jsme dávali najevo, že tu nemají co dělat.

Na jejich pobyt doplatili zejména ti příznivci KSČ, co veřejně kritizovali jejich přítomnost.

K akci r. 1968 Babiš nyní říká: „Dnes si může každý říkat, co chce.“ To jsme mohli i tenkrát... Pan Babiš by si měl ale uvědomit, že kdyby nebylo okupace v roce 1968, byl by tu ve vysoké funkci jiný Slovák, a to Dubček. Právě pod jeho vedením s jeho příznivci se připravoval nový systém řízení státu. Mimo jiné mělo dojít k převedení vlastnictví státních podniků na jejich zaměstnance. Ti se měli stát je- jich akcionáři. Bohužel přítomnost cizích vojsk pomohla udržet vlastnické vztahy až do doby Klausovy kuponové privatizace a do zlodějské privatizace veškerého státního majetku. Státní majetek přešel do rukou nových majitelů i se ztělesněnou prací našich lidí, která přináší výhody v podobě zisků novým, mnohdy zahraničním majitelům.

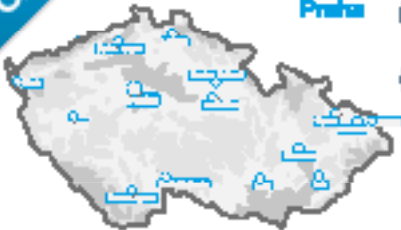
Okupace tu nikdy neměla být. Ta ale nejvíce poškodila ne ty, co mají dnes nejvíce řeči, ale ty, co v dobré víře tvořili svoji práci pro společnost nové hodnoty. Nás, prosté občany.

Ještě jedna poznámka k pojmu okupace. Proč pobyt amerických vojsk na území Německa od konce II. světové války nebo největší zahraniční kontingent amerických vojáků v Kosovu dodnes nikdo nenazývá okupací?

František Kerhart

PORADNY
RS ČR

PRO VŠECHNY SENIORY ZDARMA

Praha ☎ 234 482 174-7 🌐 www.rscrcz.cz
Rada seniorů České republiky
Náměstí W. Churchilla 2, 130 00 Praha 3
(sídlo pražské poradny RS ČR je v Domě odborových svazů)

**Rada seniorů
České republiky**
společný zastupitel

BRNO:

Dům odborových služeb,
Malinovského nám. 4 – kancelář 414
Telefon: 532 269 414
E-mail: poradna.brno@rscrcz.cz
Vedoucím regionálního pracoviště je
JUDr. Eliška Skuhrovcová.
Předsedou KRS JMK je Ing. Milan Hemzal.

ČESKÉ BUDĚJOVICE:

Žižkova 12/309, telefon: 387 718 313
E-mail: Jc.rscrcz@seznam.cz
Úřední hodiny: úterý, středa vždy 9–13 hod.
Před. KRS JČK je JUDr. Bohumil Bezemek.

HRADEC KRÁLOVÉ:

Dům odborových služeb,
Gočárova 1620 – kancelář 405
Telefon: 495 521 048
E-mail: poradna.hradec.kr@rscrcz.cz
Vedoucím regionálního pracoviště je
JUDr. Vladimír Neškudla.
Předsedkyně KRS HK je Ing. Růžena Rýglová.

KLADNO:

Náměstí Sítná 3106, 1. patro
Telefon: 739 944 655 v úřední hodiny
Úřední hodiny: čtvrtek 13–16 hod.
E-mail: rs.kraj@seznam.cz
Předsedou KRS SČK je Miloslav Vajs.

OSTRAVA:

Dům odborových služeb, U Tiskárny 578/1, 3. patro
Telefon: 596 104 221–2, 723 697 356, Ing. Karel Žák
Právní poradna – Mgr. Sonja Brlohová, tel. 737 106 451
Úřední hodiny úterý a středa 13–17 hodin
E-mail: poradna.ostava@rscrcz.cz
Vedoucím regionálního pracoviště je Ing. Oldřich Pospíšil.
Webové stránky krajské Rady MS kraje:
www.ms-seniors.cz
Předsedou KRS MSK je Ing. Pavel Gluc.

PLZEŇ:

Právní poradenství starobním důchodcům:
Tomanova 5, 4. poschodí, každý čtvrtek od 15 do 17 hodin.
Objednávky předem jsou možné na tel. čísle: 377 421 619
každé pondělí v době od 14 do 17 hod. a každou středu
od 9 do 12 hod.
Předsedou KRS PK je Leoš Johech.

ZLÍN:

Kvítková 4323, telefon: 606 171 503
E-mail: rscrczlin@seznam.cz
Návštěvní hodiny: pondělí 10–12 hod.
Předsedkyně KRS ZK je Iva Pilková.

**DALŠÍ ČÍSLO DS
VYCHÁZÍ
26. ŘÍJNA 2018**

HLEDÁTE VY NEBO VAŠI ZNÁMÍ MARNĚ DOBU SENIORŮ VE SVÉM OKOLÍ?

Napište nám, odkud jste a kde časopis nemůžete sehnat, pokusíme se časopis
v okolí vašeho bydliště zajistit! Psát můžete na e-mail dobaseniou@rscrcz.cz nebo na
pavel.riha@volny.cz

Redakce časopisu Doba seniorů poskytuje informace nutné pro odeslání výhry – tedy jméno a příjmení a korespondenční adresu společností, které výhry dodávají a rozesílají. Jiné údaje o čtenářích nevidujeme ani je, s výjimkou popsaných situací, neposkytujeme. Pokud spolu s odpověďmi na soutěžní otázky, křížovky či sudoku své údaje zašlete, vyjadřujete tím souhlas s jejich poskytnutím a s tím, že s nimi bude naloženo podle výše popsaného postupu.

Šéfredaktor Ing. Lenka Desatová. Adresa redakce a inzerce: Nám. W. Churchilla 2, 130 00 Praha 3-Žižkov, e-mail: dobaseniou@rscrcz.cz. Kontakt výlučně pro inzerci: obchod@reflexadvertising.cz. S redakcí se můžete také spojit prostřednictvím pražské poradny RS ČR. Vydává Rada seniorů ČR (www.rscrcz.cz). Grafická úprava: Jiřina Sedláková. Tisk: Triangl, a. s. Rozšiřují PNS a Česká pošta, předplatné společnost Digital – ICT, s. r. o., Ve Žlábku 1800/77, Hala A7, Praha 9-Horní Počernice, tel.: 234 092 851, e-mail: dobaseniou@predplatne.cz. Registrace MK E 16412, ISSN 1801-5859. Články vyjadřují názory autorů a nemusejí být totožné s názorem redakce. Nevyžádané texty a fotografie se nevracejí.

ŽIVOT BEZ BARIÉR

Senior • Handicap

9.–11. listopadu 2018

pátek–sobota 10.00–18.00 hod.
neděle 10.00–16.00 hod.

**Výstaviště Černá louka
Ostrava**

Zároveň probíhá výstava KREATIV

www.cerna-louka.cz

Záštita:

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Moravskoslezský
kraj

OSTRAVA!!!

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Generální partner:

Mediační partneři:

Národní rada osob
se zdravotním postižením ČR

